Tidskrift för
SCHACK 6

Årgång 72 • Juli—Augusti • 1966

Reportage
från SM
i Malmö

• • • • • •

Tolv
VM-partier

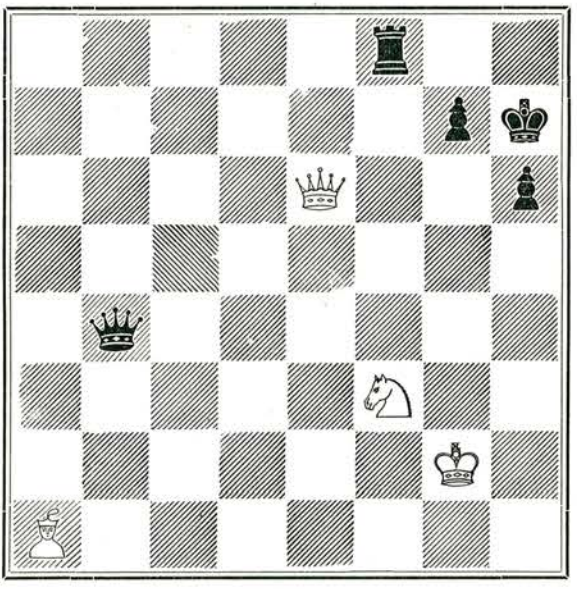

Vit drar och vinner

I Sverige
2:50
inkl. oms

I detta nummer:

Bent Larsens glansparti mot Flohr

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund
Box 7123, Göteborg 7. Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 20:—, utom Europa $ 4:50
Lösnummerpris i Sverige Kr. 2:50

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Laguttagningar m. m.	161	Nordiskt nytt	175
Kongressen	162	Korr.-schack	177
1966 års SM-tävling	163	Werle riksmästare	179
Elefantiasis i Mästarklassen?	166	Partier	180
Litet SM-pytt i panna	168	Studier	190
Till SM-gruppen år 1967	170	Omslagsstudien	190
Från Uppsala-turneringen	172	Problem	191
Utlandet	174	Tjeckerna vann VM för döva	192

ALLT I SCHACK

KOMPLETT SCHACKSPEL, klubbmodellen, komplett .. 12:25
KLOCKOR från kr. 75:— till 88:—
SCHACKALBUM 17:50
KORRKORT per 100 st. kr. .... 3:—
Glaspriser, Sire-konst, plaketter med gravyr. Magn. fickschack och dem.-bräden. Protokoll, rondlistor m. m.

Schackböcker i stort urval, t. ex.:

32nd Soviet Championship Kiev 1964/65 matches Spasskij—Kers, Geller—Smyslov, Spasskij—Geller.. 8:70
Pachman: Moderne Schachtheorie
del I (öppna spel) 19:20
del II (halvöppna spel) 19:20
del III Damen Gambit 19:20
del IV Geschlossene Spiele.. 19:20
Chéron: Lehr- und Handbuch der Endspiele.
Band 1. Turmendspiele inb. 21:90
Band 2. Mattführungen, Bauern- und Läufer-Endspiele ..... inb. 28:20
Band 3. Die Damen-Endspile, Umwandlung .. inb. 20:85
Protokollbok: 40 partier 3:50
S.S.K.K. Protokollbok 40 partier 3:75

Begär prislista!

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG
Henry Andersson
Munkbrogatan 7 — Stockholm C
Tel. 20 79 20 — Postgiro 55 08 86

NYINKOMNA TYSKA SCACKBÖCKER:

ESTRIN—PETROSJAN:

Das Zweispringerspiel im Nachzuge (1. e2-e4, e7-e5; 2. Sg1-f3, Sb8-c6; 3. Lf1-c4, Sg8-f6;)

Korrschackmästaren Estrin har tillsammans med världsmästaren Petrosjan utarbetat detta verk om en omdebatterad öppning. Boken omfattar 107 sidor och har många diagram, pris häft. 14:70.

PACHMAN:

Moderne Schacktaktik, Band 1

Andra upplagan av Pachmans berömda verk! I denna del alla upptänkliga finesser i taktisk spelföring med huvudtemat: figurernas samverkan. I denna upplaga exempel från de senaste turneringarna och i slutet av varje kapitel finns ett stort antal övningsuppgifter där man kan testa sig själv. 361 sidor! Pris inb. 19:20.

Postadress: Box 220 16

Ordertelefon: 040/545 03 el. 562 60

Tidskrift för SCHACK Tidskrift för SCHACK Tidskrift för SCHACK Tidskrift för SCHACK Tidskrift för SCHACK

Kristallens 100-manna Blixt

Kristallens SK i Stockholm inbjuder till sin 100-manna Blixt, som spelas i klubblokalen Borgmästaregatan 13 den 2—4 september.

Tävlingen genomföres efter ett nytt system (döpt till system Bogelin) med 5 förgrupper med 20 man i varje, varifrån de bästa går vidare till en finalgrupp om 30 spelare.

Inbördes resultat i förgrupperna räknas som uppnått i finalen. Detta medför att alla prisaspiranter är tvungna spela för fullt även mot de s.k. blåbären! (Obs! De som gör sällskap till slutspelet från samma förgrupp, har alltså redan klarat av sina finalpartier!) För att grupperna skall bli likvärdiga styrkemässigt sett, kommer spelarna att rankas efter "känd eller förmodad spelstyrka", varefter seedning och lottning sker.

Fredagen den 2 sept. kl. 19.30 startar tävlingen med grupperna 1 och 2. (Denna dag är reserverad för stockholmisar!) Under lördagen startar grupp 3 kl. 10, grupp 4 kl. 12 och grupp 5 kl. 14. På söndagen spelas så finalen med början kl. 9.30. Klockan 15 äger prisutdelningen rum och med följande priser: 1) kr. 400, 2) 250, 3) 150, 4) 100 samt 5—10) kr. 50.

Anmälan sker genom inbetalning av startavgiften kr. 15 till "Kristallens 100-manna Blixt", Stockholm, postgirokonto nr 658103 senast den 25 augusti. Ange på talongen i vilken grupp (enligt ovan) du helst vill spela. Deltagande ordnas i mån av utrymme och enligt den uppgjorda rankinglistan. Har flera av de anmälda likartade meriter, gäller principen "först till kvarn" (datum för anmälan).

Upplysningar genom Bengt Bogeström, tel. bost. 08-19 90 88 och Ola Andersson, tel. 52 31 36.

Vi ses på

Kristallens 100-manna Blixt

Juniormatchen Norden—Sovjet

Matchen, som avser 20-mannalag (varje deltagare högst 20 år), har framflyttats och spelas preliminärt den 27—28 augusti i Stockholm. I det nordiska laget kommer att ingå spelare från Finland, Island, Norge och Sverige.

Student-VM i Örebro

Det trettonde världsmästerskapet för studentlag spelades i Örebro under tiden 30.7—14.8. Sammanlagt hade 21 nationer anmält deltagande. Spellokal var Club 700. Medborgarhuset, Drottninggatan 42, Örebro. Bland mera kända spelare, som var anmälda, kan nämnas ryssarna Sawon och Kusmin, jugoslaverna Kurajica och Rajkovic, tjeckerna Hort och Jansa, danskarna Brinck—Claussen och Sloth, engelsmännen Lee, Basman, Hartstone, Keene och Whiteley, Finlands toppspelare Westerinen, holländarna Zuidema och Ree samt rumänen Gheorghiu.

OLYMPIALAGET

Centralstyrelsens arbetsutskott har uttagit följande lag att representera Sverige vid årets schackolympiad:

1. Martin Johansson (lagkapten), 2. Zandor Nilsson, 3. Bengt Hörberg, 4. Åke Olsson, 5. Kristian Sköld. Lagledare: Lars Bäckström, Sveriges Schackförbund.

Vid förhinder för någon av ovanstående spelare ingår som reserver i laget: 1. Börje Jansson, Stockholm, 2. Hans Ek, Jönköping, 3. Berndt Söderborg, Stockholm.

Följande spelare, som ifrågakommit vid uttagningen, har meddelat arbetsutskottet, att de är förhindrade deltaga: Gideon Ståhlberg, Erik Lundin och Bengt Ekenberg.

Laget samlas till träningsturnering i Stockholm den 3—5 september (med början kl. 10 den 3.9) på Munkbrogatan 7, där förbundsordföranden Nils Kellgren den 5.9 kl. 10 f.m. lämnar vidare informationer om schackolympiaden.

Kongressen

Frågor rörande landsförbundets organisation, dess stadgar och tävlingsbestämmelser föranledde en mycket ingående och synpunktsrik diskussion vid 1966 års ordinarie kongress med betydelsefulla inlägg av bl. a. hedersordföranden Folke Rogard, på sin tid utformare av nu gällande bestämmelser. På grund av materialets omfattning och komplicerade natur hänsköts till centralstyrelsen att under medverkan av herr Rogard redigera detsamma. Ärendet kommer upp för avgörande beslut vid nästa års kongress.

Kongressen hälsades välkommen av Skånes SF:s ordförande Bror Engholm, vilken också fungerade som särskild ordförande.

I anslutning till styrelsens berättelse lämnade landsförbundets ordförande, riksdagsman Nils Kellgren, en redogörelse för centralstyrelsens planer inför jubileumsåret 1967. Det blir en rad tävlingsarrangemang, en jubileumsskrift med partisamling från åren 1917—1966, landsmatcher och en del annat. Jubileumsinsamlingen rekommenderades.

1967 års kongress förlägges till Stockholm och 1968 års till Norrköping.

Medlemsavgiften höjes med en krona. Beslutet är temporärt (endast för ett år) och avser att bidraga till täckandet av kostnaderna för jubileumsarrangemangen.

Nästa års rikslotteri skall omfatta 100.000 lotter. Distriktsförbund och föreningar uppmanas att avsevärt öka försäljningen av lotter.

Allsvenska serien anordnas även i år enligt de äldre bestämmelserna. Utredningskommitténs förslag utdelades till kongressombuden och ärendet återkommer (för vilken gång i ordningen?) vid 1967 års kongress.

En tvist om utgången av en match i allskånska serien föranleddes en del mindre skärmytslingar men bilades helt salomoniskt genom kongressens beslut att matchen skall anses ha slutat 0—0. Det torde vara första gången en svensk schackkongress haft att ta ställning till utgången av en match mellan två klubblag. Låt oss hoppas att det också blir den sista.

Slutligen beslöt kongressen enhälligt att hos ecklesiastikdepartementet hemställa, att stormästaren Gideon Ståhlberg tilldelas konstnärsbelöning för sina litterära och journalistiska insatser. Dagens mest populära beslut.

Valen

Ordförande: Nils Kellgren, Stockholm; v. ordförande: Jacob Ekelund, Örebro; övriga ledamöter: Henry Andersson, Stockholm, Sören Björnlert, Malexander, Olov Carlberg, Örebro, C. G. Carlsson, Nässjö, Erland Elofsson, Göteborg (i stället för Nils Grenander ,som avsagt sig uppdraget), Tore Johansson, Klemensnäs, Magne Malmberg, Sollefteå, Harald Norell, Södertälje och Stellan Persson, Malmö med Wilhelm Lindström, Norrtälje och Sven Klerstam, Malmö som suppleanter (båda nyvalda).

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson, båda Göteborg, med Hans-Göran Franck, Stockholm och Nils Lindvall, Linköping som suppleanter.

Ungdomskommitté: S. Eriksson, Stockholm (ordförande), Birger Elm, Lessebo, Tore Johansson, Klemensnäs och Harald Norell, Södertälje. Cs utser en ledamot.

Delegerad i FIDE: Folke Rogard, Stockholm med Nils Kellgren som suppleant.

Representanter i Nordiska schackförbundet: Nils Kellgren, Stockholm och Jacob Ekelund, Örebro.

Representant i Internationella korrespondensschackförbundet (ICCF): Erik Larsson, Stidsvig.

Valberedning: Erik Johnson, Skänninge (ordförande) med Ingemar Franzén, Arboga som suppleant. Cs utser en ledamot.

Årets kongress går väl inte till historien som någon av de stora. Få avgörande beslut kom till stånd, men en del frågor fick en ganska god genomlysning inte minst genom insatser av närvarande spelare, som ej var kongressombud. Vi fick således ytterligare belägg för ståndpunkten (vilken numera också är centralstyrelsens) att kongressen bör anordnas i anslutning till SM-tävlingarna.

Ernst Åhman

1966 års SM-tävling

Årets sverigemästargrupp var manstarkare än någonsin. Den räknade inte mindre än 16 deltagare, som hade ett ansträngande program — 15 ronder på 14 dagar, med två dubbelronder och endast en fridag. I liknande tävlingar utomlands har deltagarna numera minst två fridagar och de spelar aldrig två ronder samma dag. Men förr i tiden var tävlingarna mycket ansträngande. Jag erinrar mig den ganska starka turneringen i Jurata 1937 (där jag kom tvåa efter Tartakower men före Najdorf), där 22 mästare spelade 21 ronder på 14 dagar!

DE INLEDANDE RONDERNA

De fyra första ronderna bjöd resultatmässigt sett inte på många överraskningar, men det hände underliga saker i några partier. Favoriten Martin Johansson gjorde i första ronden i en något bättre ställning ett förhastat pjäsbyte, som på grund av en stark parad kostade honom en annan pjäs utan ersättning! Vinsten var sedan endast en tidsfråga för Ek, men han behandlade ställningen felaktigt. I stället för att välja ett lika närliggande som starkt drag offrade han dyrbara minuter, kråglade till det hela, förvärrade sin från början lindriga tidsnöd och föll efter ett par misslyckade hot offer för ett kungsangrepp.

Martin rehabiliterade sig snabbt genom meriterande segrar över Söderborg och Åke Olsson men fick en allvarlig konkurrent i Hörberg, som startade med tre "raka" segrar. Den andra i ordningen, mot debutanten Alfredsson, var dock av det mera säregna slaget och tillkom genom att Alfredsson spelade bort en vunnen ställning, sedan Hörberg kommit i nackdel i mittspelet.

Goode låg trea med två vinst och två remier efter genomgående starkt positionsspel. Arvid Nilsson startade starkt med en vinst och tre remier, ett resultat som kunde varit ännu bättre. Ekenberg tog efter nederlag mot Goode i första ronden 2½ poäng i de tre följande ronderna. Kristian Sköld, en av segeraspiranterna, spelade däremot synnerligen osäkert, av allt att döma på grund av oträning, och endast genom sin taktiska skicklighet lyckades han undvika nederlag. Även ungdomarna Krantz, Åke Olsson och Åkvist spelade under normala standard, under det att Westman var säkerheten själv.

HÖRBERG OCH MARTIN KÄMPAR OM LEDNINGEN

I femte ronden spelade de tre främsta remipartier. Ekenberg och Westman fick kontakt med ledarparet genom segrar över Alfredsson resp. Sköld, men följande rond ökade Hörberg och Martin försprånget med en halvpoäng mot Westman, som remiserade med Goode. Ekenberg slog Alfredsson.

I sjätte ronden vann Martin ett elegant angreppsparti mot Arvid Nilsson, men Hörberg höll jämna steg genom seger över Söderborg, som överskattade sin ställning och inte kunde undvika materiell nackdel. Ett förbiseende av honom påskyndade utgången.

Ekenberg tog åter full poäng, denna gång mot den farlige men alltför osäkre Werle, under det att Westman och Goode remiserade. Åke Olsson, som endast tagit 1½ poäng på de första fem ronderna, inledde mot Burehäll en lång vinstserie.

Sjunde rondens viktiga parti mellan Hörberg och Martin blev inte långvarigt utan slöt med delad poäng efter 19 drag, sedan Martin som svart genom en kombination framtvingat en remibetonad ställning. Även de närmaste konkurrenterna remiserade, men Åke Olsson fortsatte sin framryckning och Sköld vann sin första seger.

I åttonde ronden spelade Martin ett utmärkt parti mot Sköld och vann trots Kristians hårda motstånd. Hörberg spelade franskt mot Åkvist och fick goda chanser men kom efter ett svagt drag i förlustställning. Åkvist besvarade emellertid artigheten med att stätta bort pjäs och kunde seda ninte hålla partiet. Goode fick sitt första nederlag mot en aggressivt och effektivt spelande Söderborg, och Krantz tog sin första helpoäng, mot Arvid Nilsson. Werle slog överraskande Kinnmark, som i bättre ställning gjorde en misslyckad manöver, och Åke Olsson vann mot Alfredsson.

Hörberg och Martin Johansson delade alltså alltjämt ledningen, men i nionde ronden tog den förstnämnde täten. Han vann ett pra parti mot Krantz, medan Martin delade poängen med Goode. Ekenberg spelade bort en lovande ställning mot Söderborg, som vann efter segt försvar och effektiv motattack. Åke Olsson tog sin fjärde vinst i följd efter ett intressant slutspel mot Nilsson.

Hörbergs förstaplacering blev inte långvarig. I tionde ronden hade han svart i en Evansgambit mot Nilsson, avböjde först bondeoffret men gjorde i början av mittspelet ett bonderov. Det var i och för sig berättigat, men han fortsatte svagt, och sedan han vid ett tillfälle försmått remischackar fick han stora svårigheter, som Nilsson kraftigt utnyttjade med påföljd att Hörbergs ställning snabbt blev ohållbar.

Samtidigt hade Martin och Ekenberg en

spännande duell. Martin offrade kvalitet för bonde, men det ledde till bättre spel för Ekenberg. I ömsesidig tidsnöd kom dock Martin efter skickligt manövrerande till motspel på kungsflygeln och tvang Ekenberg att återställa den materiella jämnvikten, varpå remislutet var så gott som givet.

Sköld slog Krantz, som i likhet med Åkvist spelat långt under sin normala standard. Westman besegrade Alfredsson och Ek slog Burehäll i ett fint anlagt och genomfört parti. Övriga partier blev remi.

Efter tio ronder var poängställningen: Hörberg och Johansson 7½, Westman 6½, Ekenberg och Olsson 6, Sköld 5½, Ek, Goode och Söderborg 5, Kinnmark och Nilsson 4½, Burehäll 4, Krantz, Werle och Åkvist 3½, Alfredsson 2½.

TVÅ HÄNDELSERIKA RONDER

Även i elfte ronden blev det mager utdelning för ledarparet. Hörberg förlorade som vit mot Åke Olsson, sedan han i mittspelet försmått den logiska fortsättningen, som hade givit honom minst lika chanser, och valt förvecklingar. De ledde till farliga hot mot Hörbergs kungsställning, och till råga på allt förbisåg han ett offerhot, varpå hans kung kom in i ett mattnät. Fullt så illa gick det inte för Martin. Han tog som svart inga risker mot svårslagna Kinnmark utan remiserade. Ekenberg slog Åkvist och Krantz besegrade Goode. Även Ek avancerade, sedan han i slutspelet utnyttjat en minimal fördel mot Alfredsson.

I tolfte ronden spelade Martin sitt fjärde remiparti i följd. Han kom som vit snabbt i fördel mot Burehälls sicilianare och kunde ha vunnit pjäs. Han föredrog att ta en bonde, och det borde också ha räckt till vinst, men efter ett förhastat dambyte kom han plötsligt något i nackdel! Hörberg delade poängen med Sköld och blev poängmässigt upphunnen av Åke Olsson ,som slog Westman, sedan denne först spelat bort en klar fördel och sedan upprepade gånger försmått remi. Övriga partier blev remi, vilket innebar, att poängställningen före trettonde rondens början var: Johansson 8½. Hörberg och Olsson 8. Ekenberg 7½, Westman 7, Ek, Sköld och Söderborg 6½, Kinnmark och Nilsson 5½, Burehäll och Krantz 5, Werle 4½, Åkvist 4 och Alfredsson 2½.

REMIDOMINERADE SLUTRONDER

I trettonde ronden avbröt Martin Johansson sin remiserie och vann mot Alfredsson. Denne spelade som vit skarpt på angrepp och Martin försvarade sig aggressivt. Alfredsson gick vilse i den okända terrängen, och Martin kunde ha vunnit pjäs och partiet lätt men nöjde sig i schackblindhet med en bonde, som dock till sist avgjorde kampen. Åke Olsson fick som svart ett utmärkt spel mot Sköld, som dock skickligt parerade hoten och slutligen vann en bonde. Ställningen blev emellertid starkt förenklad, med torn och tre kungsbönder mot torn och två bönder på samma sida som Skölds, och vinstförsöken var därför fruktlösa. Hörberg delade poängen med Goode efter ett kombinationsrikt och trevligt mittspel, som så småningom övergick i likvärdigt slutspel. Även i de övriga partierna blev det remi, sedan Westman förbisett en vinstfortsättning i slutspelet mot Söderborg, som dock tidigare i partiet haft goda chanser.

Martin kom som vit i fördel mot Werle i fjortonde ronden men fortsatte försiktigt och remiserade. Han höll trots detta försprånget, ty Hörberg delade poängen med Ekenberg i ett kampparti, och Åke Olsson kunde som vit inte överlista Ek. Sköld slog Goode och Alfredsson besegrade Åkvist. Övriga partier remi.

Martin säkrade sin förstaplacering genom ett kort remiparti mot Westman i sista ronden. Även Åke Olsson och Hörberg remiserade — den förre mot Kinnmark och den senare mot Goode. Ekenberg kom i fördel mot Sköld och hade i mittspelet två solida merbönder. När Skölds nederlag syntes vara givet, gjorde Ekenberg en förfelad kombination, varpå Sköld vann tillbaka en av bönderna, genom dambyte försämrade Ekenbergs bondeställning i övrigt och fick en farlig fribonde. Vid avbrottet stod Sköld bättre, men han spelade bort sig och fick avstå hela poängen. Åkvist vann mot Werle, Krantz mot Alfredsson och Nilsson mot Burehäll.

Slutställningen framgår av tabell på annan plats i detta nummer av TfS.

—o—

Martin Johansson vann mycket välförtjänt sitt första sverigemästerskap. Han svarade för flera av de bästa partierna, och hans många remier de sista sex ronderna berodde åtminstone delvis på poängställningen. Några förbiseenden får väl skrivas på trötthetens konto — tävlingen var mycket ansträngande för samtliga.

Åke Olsson började svagt men gjorde sedan en åtminstone poängmässigt sett fantastisk frammarsch. Segern mot Westman var dock mycket turbetonad, och han är alltjämt en farlig taktiker men en medelmåttig strateg.

Ekenberg åstadkom nu som alltid intressanta ställningar i svåra kamppartier och det inledande nederlaget tog inte bort ett uns av gnista och kampglädje. Alla partierna var inte felfria men i alla förekom svåra ställningsproblem både för honom själv och för motståndarna.

Hörberg var länge en farlig konkurrent till slutsegraren, men efter två fall på eget grepp avslutade han tävlingen med fyra remier och säkrade därmed av allt att döma en plats i årets olympialag. Jämfört med de senaste årens turneringar visade hans spel en klar förbättring.

Sköld var otränad och osäker men räddade äran genom sin energi och rutin. Westman anlade partierna utmärkt men utnyttjade inte alltid ställningens möjligheter. Ek satte bort 1½ poäng i de två första ronderna men var sedan säkerheten själv. Söderborg började svagt men spelade många goda partier.

Ungdomarna Krantz och Åkvist var båda ur form, och Goode tröttnade efter en stark inledning. Nilsson var en farlig men ojämn motståndare för de övriga. Kinnmark var alltför försiktig och Alfredsson alltför orutinerad. Burehäll visade inte sin vanliga säkerhet utan verkade övertränad i motsats till klubbkamraten Sköld. Werle fick endast två tillfällen att visa sin kända taktiska förmåga.

Gideon Ståhlberg

MÄSTARKLASSEN

Grupp 1: Rune Litsberger, Schackkamraterna, Solna 9½, Olov Sterner, SK Rockaden, Stockholm 9, Hans Ove Hålen, SK Rockaden, Umeå 8½, John Ljungdahl, Hälsingborgs SS och Sven Platzak, Ystads SS 7½, K. E. Gannholm, Alva SK 7, Åke Edbäck, Borlänge SK, Ture Lundahl, Kristianstads SK, Reljo Utuste, SK Kamraterna, Göteborg 5½, Rolf Jansson Majornas SS och Hugo Lantz, SK Pjäsen, Stockholm 4, Lars Andersson, Ulricehamns SK 3½, S. O. Johansson, SK -27 Kamraterna 1.

Grupp 2: Åke Stenborg, Eskilstuna SK 9½, Bengt Hammar, Mjölby SK och Sture Nyman, Östra SS 8, Jörgen Olsson, Krylbo SK 7½, Åke Werner, SS Hanhem 7, Arne Bjuhr, Limhamns SK 6, Per-Inge Helmertz, Malmö AS, Assar Bergdahl, Kristianstads SK och Sixten Cederlind, Karlskoga SK 5½, Kurt Savegren, SK Rockaden, Stockholm 4½, Verner Larsson, Alva SK och Jean Mörby, Lidköpings SK 4, Allert Kerje, SK Alliansen, Stockholm 3.

Grupp 3: Kjell Santesson, Malmö AS 8, Sven Carlsson, Västerås ASK 8, Bengt Andersson, Kristallens SK, Stockholm, Stig Olausson, Hälsingborgs SS och Kjell Wannrud, Tibro SK 7, Lennart Asplund, Sunne SK 6½, Ragnar Byström, Ludvika SK och Mats Lindholm, Hässleholms SK 6, Gunnar Andersson, Norrköpings SS 5½, Alvar Johnsson, Mörrums SK 5, Gunnar Johansson, SS Manhem och Bengt Wahlund, Wasa SK 4½, Teofil Tamm, Stockholms Södra SS 3.

Grupp 4: Martin Berglund, Västerås ASK 8½, Bo Bengtsson, Schackkamraterna, Solna och Anton Fridh, Malmö AS 8, Edvard Fastström, Schackkamraterna, Landskrona 7, Lars Abramsson, SK Sass och Karl Y. Johannesson, SS Manhem 6½, Lennart Burman, Frösö SK och Reedik End, Wasa SK 6, Johnny Ivarsson, Degerfors SS och Bo Plato, Hässleholms SK 5½, Jan Sibe, Kalmar SK 5, Roland Tapper, Mjölby SS 4½, Nils Wallentin, Skärblacka SK 1.

Grupp 5: Rolf Martens, Lunds ASK 9½, Felix Nordström, Vällingby SS 8, Bertil Westin, Uppsala ASK och Lennart Liljedahl, Ulricehamns SK 7, O. W. Johansson, Upplans Väsby SK 6½, Ventzeslav Chourbanov, SS Manhem och Göran Törnered, Kalmar SK 5½, Arthur Olsson, Gävle SK 5, Bo Göransson, Västerås ASK 4, Leonard Lindberg, Wasa SK 3½, Olof Svensson, Kristallens SK, Stockholm 2½, Gösta Pettersson, Åstorps SS 2.

Grupp 6: Kenneth Josefsson, Uppsala ASK 9, Håkan Wennerström, Ängelholms SK 6½, Björn Johansson, Arboga SK och Allan Nilsson, Malmö AS 6, Ernst Åhman, SS Manhem, Elmar Vendelin, Sandvikens SK och Olle Appelqvist, Enskede SS 5½, Åke Boman, Trollhättans SK, Leho Laurine, Jakobsbergs SS, Paul Ekman, Linköpingskamraterna och Kurt Andersson, Wasa SK 5, Rune Pettersson, Stockholms Södra SS 2.

FÖRSTA KLASSEN

Grupp 1: Torsten Blom, Jakobsberg SS 7, Gustav Laneryd, MAS och Hans Bengtsson, SK Drott, Östersund 6.

Grupp 2: Stig Bertram, SK Springaren, Borås 6½, Magnus Wahlbom, Lunds ASK 6½, Östen Nordström, Vällingby SS 6.

Grupp 3: Karl Nilsson, Rödeby SK 6½, Axel Melander, Härnösands SS 6, Fred Johannesson, Älmhulta SK 5½.

Grupp 4: Stig Härwell, Oskarshamns SS 6, Sigurd Perlström, Degerfors SS och Björn Wiklund, Schack -08, Norrköping 6.

Grupp 5: Milan Divjak, MAS 7½, Tore Larsson, Fagersta SS 6, Folke Gustavsson, SK Fenix, Borås 5.

Grupp 6: Lars-Olov Hedlund, Farsta ASS 7½, Haldo Nilsson, Falu SK 6½, Bror Söderberg, Hägerstens SK 5½.

Grupp 7: Göran Sperber, Uppsala ASS 8, Bo Hernod, Eskilstuna SK 5½, Sture Olsson, Sundsvalls SK 4.

Grupp 8: Börje Larsson, MAS 7, Allan Jonasson, Schack -08, Norrköping 6½, John H. Larsson, Avesta SS 4½.

Grupp 9: Börje Jansson, Norrtälje SK 6½, S. G. Samuelsson, Schack -27 Kamraterna 6, Peter Carlsten, Vällingby SS 5½.

Grupp 10: Karl Erik Bodin, Malmbergets SK 6, Stig Kärrman, Lerums SK och Jan Örebro, Tibro SK 5.

Grupp 11: Kurt Ahlgren, Plåtförädlings SK, Hälsingborg 5½, Lars-Åke Gustavsson, Uppsala ASK 5, Leo Sepp, Wasa SK 4½.

Grupp 12: Kurt Ekelund, Falu SK 6, Christer Berg, SS Manhem och Mark Malmberg, Västerås ASK 5.

Grupp 13: Eskil Vadensjö, Lunds ASK 6, Avo Raud, Uppsala ASK 5½, Bertil Andersson, Hälsingborgs SS 5.

Elefantiasis i mästarklassen?

Man får så småningom bekymmer för den stora tillväxten av mästarklassen. En utredning inom centralstyrelsen har föreslagit nedflyttning omedelbart för deltagare som i SM-tävling eller sanktionerad turnering ej tar 35 vinstprocent, dock ej spelare som vunnit den klass vari han deltar.

Jag deltar inte Cs uppfattning. En rent tillfällig formnedgång bör inte föranleda nedflyttning. Låt oss titta litet på problemet.

I år ställde 76 spelare upp i "övriga" mästargrupper. Det betyder 6 nya i SM-gruppen nästa år. Vidare är Z. Nilsson, Erik Lundin och Börje Jansson berättigade att deltaga liksom vinnaren av 1967 års öppna mästerskap. Om alla berättigade ställer upp och Cs dessutom utnyttjar sin rätt att utse en spelare, kommer endast 5 deltagare från årets SM-grupp med. Så illa blir det väl inte, men det finns anledning att göra något för att reducera mästarklassen.

Två vägar finns att gå. Man kan skärpa nedflyttningsbestämmelserna och man kan reducera tillflödet till mästarklassen. Jag tror att man bör välja båda.

För det första bör den regeln slopas, att spelare som vunnit en klass ej kan flyttas ned. Två viktiga skäl finns för detta. Dels bör spelare i tävling deltaga under samma förutsättningar och dels bör spelare som förlorat sin spelstyrka ej få tillfälle att år efter år förstöra tävlingarna för övriga deltagare. Spelarna skall med sin aktuella spelstyrka tillhöra resp. klass, gamla insatser kan hedras på annat sätt.

Förstaklassgrupperna bör utvidgas till högst 12 spelare i stället för som nu högst 10 och Cs bör iaktta betydligt större restriktivitet, när det gäller att bevilja sanktionerade turneringar.

Räcker ej detta må nedflyttningsprocenten höjas från 45 till 50. Men låt inte ett dåligt resultat bli avgörande.

Ernst Åhman

ANDRA KLASSEN

Grupp 1: Torkel Glad, MAS 7, Birger Karlsson, Forshaga SK 7, Sven Gustavsson, Enskede SS 5½. *Grupp 2:* Åke Andersson, Jönköpings SS 6½, Roger Hagelin, Karlskoga SK och Börje Larsson, Skutskärs SK 6½. *Grupp 3:* Erland Nordström, SS Manhem 8, Ture Hast, Säffle SK 6½, Erik Carlsson, Haninge SS 5½. *Grupp 4:* Tage Karlsson, Majornas SS 8, Harald Hjelm, Gnesta SK och E. Larsson, Alva SK 6½. *Grupp 5:* Lennart Beijer, Hultfreds SK 7½, Lars Sundberg, Storviks SK 6½, Holger Nilsson, Karlstads ASS 5½. *Grupp 6:* Lennart Davidsson, Sandvikens SK 8, Karl Hellström, Karlstads ASS 8, Jan Krüger, Majornas SS 6½. *Grupp 7: Harald Wernbro,* MAS 8½, Håkan Olsén, SS Manhem 7½, Bertil Karlsson, Västerås ASK 6. *Grupp 8:* Tore Segerström, Uppsala ASK 7½, Bengt Candefors, Haninge SS 7, Mats Mattsson, Halmstads SS 6½. *Grupp 9:* Mårten Olsson, Krylbo SK 7, Clas Eklund, Farsta ASS 6, Stig Lundgren MAS 5½. *Grupp 10:* Albin Holm, SK Solna 7, Arvid Lindhult, Schackamatörerna 6½, Mats Narström, Lunds ASK 5. *Grupp 11:* Sven Eriksson, Schackamatörerna 7½, Hans Viberg, SK-48 Kolbäck 7½, Ingvar Janback, Eksjö SK 6. *Grupp 12:* Helge Carlsson, Karlsoka SK 7, Aron Thalmay, SK Sass och Algot Storm, Barlingsbro SK 5½. *Grupp 13:* Göran Lind, Faringe SK 7½, Roland Brewitz, Lundby SS och Nils Carlsson, Norrköpings SS 6. *Grupp 14:* Lars Högselius, SK Pjäsen, Stockholm 6½, Gunnar Clasén, Schackvännerna, Karlskrona 6½, Ragnar Olsson, Krylbo SK 6. *Grupp 15:* Gay Henestål, SK Kamraterna, Linköping 6½, Bo Nyberg, Lycksele SK 6, Bengt Christiansson, Limhamns SK 5½. *Grupp 16:* John Hultberg, Hälsingborgs SS 5, Arnold Blidberg, Udebo SK och Henry Eimar, Hägerstens SK 4½. *Grupp 17:* Jörgen Aldén, Hultfreds SK 6, Staffan Rhode, Hägerstens SK 5, Arne Andersson, Älvdalens SK 4½.*Grupp 18:* Sixten Kennerud, Skänninge SK 6½, Gunnar Nolbeck, Alingsås SS och Per Dahmström, Lunds ASK 6½. *Grupp 19:* Kent Käftling, Norrköpings SS 6, Bengt Palm, SS Manhem och A. H. Ling, Flens SK 5. *Grupp 20:* Bo Eriksson, Älvdalens SK 7½, Sven Eklund, Eskilstuna SK 7, Roland Åkesson, Schack -08 Norrköping 6. *Grupp 21:* Rolf Isaksson, Motala SS 7, Bengt Beckman, Perstorps SS och Jan-Olov Tillman, Tibro SK 6. *Grupp 22:* Hans Dansson, Schackkamraterna Solna 8, Folke Andersson, Majornas SS 6½, Erik Wennerström, Lunds SK 5½. *Grupp 23:* Lennart Jönsson, SS Manhem 7½, Ingemar Vulcan, Schack -47 Mariestad 7, Lars Didriksson, Kamraterna Linköping 6. *Grupp 24:* Per Sörenfors, Sundsvalls SK 7, Ebbe Fridh, Falu SK 6, Kent Holgren, Tidaholms SK 5½. *Grupp 25:* Harald Pihlgren, Halmstads SS 6, Ingemar Malmström, SK Rockaden -62, Nyköping och Bengt Lundberg, Munkfors ASS 5½. *Grupp 26:* B. Nyberg, SK Sass 6½, Rune Torstensson, SK Kamraterna, Göteborg 6½, Allan Maxe, Linde SK 6. *Grupp 27:* Birger Elm, Lessebo SK 5½, Gunnar Plato, Hässleholms SK 5½, Thure Backe, Sundsvalls SK 5. *Grupp 28:* Erik Andersson, Mörrums SK 8, Alf Börjesson, SK Kamraterna, Göteborg 7, Benny Pettersson, Kungsörs SK 6. *Grupp 29:* Bengt Jändel, Hägerstens SK 7½, Hans Stern, Jakobsbergs SS 7, Herman Fälth, Arboga SK 6½. *Grupp 30:* Einar Weinick, Hälsingborgs ASK 6½, Dick Schreuder, Wasa SK och Ragnar Ebbsjö, Uppsala ASS 6½. *Grupp 31:* Anders Nordberg, Schackamatörerna 8, Hans Pettersson, Norrköpings SS 7, Ebbe Finnsbo, Vara SS 6. *Grupp 32:* Ingvar Persson, Eslövs SS 6½, Erik Lindberg SK Kamraterna, Linköping 6, Lennart Levin, SK Fram, Lindome 5½. *Grupp 33:* Gunnar Tenggren, SK Kamraterna, Linköping 6½, Ove Nilsson, Kristallens SK 6, Per-Olov Hallgren, Forshaga SK 5. *Grupp 34:* Ingvar Johnsson, Bräkne—Hoby SK 6, Sture Falk, Tibro SK 6, Timo Karlsson, Jakogsbergs SS 5. *Grupp 35:* Klas Hellborg, Majornas SS 7½, Rolf Lekander, Vislanda SK 6, S. Edholm, Sandvikens SK 5.

BLIXTTURNERINGEN

Finalgrupp A: (mästare och klass I): Rolf Martena, Lunds ASK 9, Åke Olsson, Wasa SK 8½, Erik Lundin, Wasa SK 7½, Magnus Wahlbom, Lunds ASK och Hans Ek, Jönköpings SS 7, Lennart Liljedahl, Ulricehamns SK och Åke Stenborg, Eskilstuna SK 5½.

Finalgrupp B: (övriga): Bo Hjort, Örebro SS 7, Gerhard Jörgensen, SK Fenix, Borås 6½, Ingemar Vulcan, Schack -47 Mariestad, Leif Lindros, Sundsvalls SK och Sven Johansson, Lunds ASK 5.

OLDBOYSKLASSEN

1. Viktor Andersson, Schackamatörerna 6½, 2. Fritz Karlsson, Kinna SK 6½, 3. Folke Malmgren, Wasa SK 6, 4. Fritz Lösnitz, Schackamatörerna 5½, 5. Ragnar Widholm, Wasa SK 5½, 6. Erik Olsson, Kungsörs SK 5½.

DAMKLASSEN

1. Naima Johansson, MAS 3½, 2. Barbro Stattin, Landskrona SK 3, 3. Gunnel Olsson, Lundby SS 2, 4. Ulla Bohmgren, SK Sass 1½, 5. Helene Andersson, Lunds SK 0.

JUNIORKLASSEN

Grupp 1: Tommy Liljeros, Kristallens SK 7½, Bo Hjort, Örebro SS 7½, Sven Degerfelt, Älvsby SS 6½, Erik Norman, Mönsterås SK 5½, Ingvar Gannholm, Alva SK 5, Ulf Ekenberg, Hälsingborgs SS 5.

Grupp 2: Lars Falk, Uppsala ASS 9, Axel Ornstein, Malmbergets SS 7½, Björn Nordin, Schack -08, Norrköping 5½, Bertil Johansson, Arboga SK 5½, Torleif Herrström, Östra SS 5, Anders Wirgren, Lunds SK 5.

Grupp 3: Ingvar Karlsson, Linköpings ASS 7½, B. Meidal, Örnsköldsviks SK 6, Leif Lindros, Sundsvalls SK 6, Tomas Carnstam, Alvesta SS 5, Stefan Pinzke, Hälsingborgs ASK 5, Ingvar Jonsson, Hallsbergs SS **5.**

Grupp 4: Gert Svensson, Skänninge SK 7½, Pär Hammargren, Sundsvalls SK 6½, Mats Nordgren, SK Drott, Östersund 6, Bertil Svensson, Vislanda SK 6, Ulf Andersson, Arboga SK 5½, Nils Gustaf Renman, SK Rockaden, Umeå 5.

Grupp 5: Bo Jonsson, Uppsala ASS 7, Bengt Olov Andersson, Hallsbergs SK 6½, Jan Erik Sundholm, Sundsvalls SK 6, Mats Hylén, Åstorps SS 5½, Mats Nisland, Limhamns SK 5½, Lars Lindberg, Landskrona SK 5.

Grupp 6: Gerhard Jörgensen, SK Fenix, Borås 8, Kennet Jessen, Kristallens SK 6, Sven Rosell, Hälsingborgs ASK 6, Lars Olof Svensson, Brömsebro—Jämsjö SK 5½, Nils-Göran Nilsson, Kalmar SK 5½, Staffan Hedman, Skellefteå SK 5½.

SPÄNNANDE KVALGRUPPER

Med sina sex grupper om vardera 16 juniorer utgjorde årets JSM-kvalificering i Malmö en harmonisk anblick. En ostörd och luftig bataljplats hade arrangörerna ställt till förfogande i Kronborgsskolans gymnastiksal. Under de ntill synes lugna ytan utspelades som vanligt nervpåfrestande fejder om hel- och halvpoäng, illusioner brast, nya förhoppningar tändes.

Tävlingen kom att betyda genombrott för många av våra elitjuniorer, som tidigare bara varit näst intill att lyckas, och man noterade hela åtta klassuppflyttningar. En blick på mästargruppernas resultatlistor visar, att juniorerna hävdar sig fint där — särskilt om man till dem räknar 19—24-åringarna. Under kommande år bör alltså det äldre gardet få än svårare konkurrens från de yngre.

Tre nya mästare och fem förstaklasspelare blev facit av JSM i Malmö. Gerhard Jörgensen, Tommy Liljeros och Gert Svensson tillhörde tidigare klass I och blev gruppsegrare med uppflyttning till mästarklassen som följd. Gruppsegrarna Ingvar Carlsson,

Lars Falk och Bo Jonsson blev förstaklasspelare, och till samma klass på grund av åttioprocentsregeln steg Bo Hjort och Axel Ornstein.

L. B-m

Litet SM-pytt i panna

Malmö lyckades inte slå deltagarrekordet som sattes i Göteborg år 1964 (724), men 680 spelare ställde upp, varav 16 i SM-gruppen, 76 mästare i övrigt, 123 förstaklassare, 347 andraklassare, 96 juniorer, 17 oldboys och 5 damer. Juniorer och oldboys spelade enligt Monrads system, övriga enligt Bergers.

—o—

MAS blev liksom år 1964 bästa förening och fick således sin andra inteckning i vandringspriset. Det såg länge ut som om fjolårssegraren SS Mahem skulle kunna konkurrera, men de råkade ut för ett par nederlag i slutronderna. Santessons frammarsch i tredje mästargruppen tryggade hemmalagets slutseger. MAS tog 18 poäng, Manhem 12, Schackamatörerna och Uppsala ASK 11, Lunds ASK och Uppsala ASS 10.

—o—

Kronobergsskolan lämpade sig utmärkt för tävlingsspel och lokaliteterna hade tävlingsledningen disponerat på ett idealiskt sätt. Klassrummen åt solsidan (förstaklassgrupperna) blev väl varma under de första heta dagarna, men korridorerna och fria ytor i anslutning till skolgården gav närliggande rekreationsmöjligheter.

—o—

Sven Carlsson, Västerås, bevistade sin 35 kongress i följd sedan Uddevalla 1931 och hinner säkert med ett 50-årsjubileum. Redan nu är han oslagbar (ja, inte i schack förstås, han förlorade ett parti av tolv!).

—o—

Malmökongressen blev mycket uppmärksammad i våra s.k. massmedia, särskilt radio och TV. Jostein Westberg svarade för inalles 23 inslag, bl. a. en trevlig intervju med den nye sverigemästaren.

—o—

Malmökongressen perfekt organiserad som väntat. Det enda som klickade ett par gånger var två maskiner: kaffemaskinen i serveringslokalen och frimärksautomaten i entrén.

—o—

En trevlig arrangemangsdetalj: exposén av frimärken med schackmotiv jämte förstadagsstämplade helsaker från Stockholm 1937 och Falköping 1965 vid entrén till mästargruppernas spellokal.

—o—

Prominenta gäster: Erik Lundin som för första gången på länge fungerade som observatör men som också funderade på att försvara en inofficiell titel som blixtmästare, Z. Nilsson som i år inte hade tillfälle att försvara sin SM-titel, A. Mellgren, Bengtsfors, nybliven korrespondensmästare, G. Ståhlberg och FIDE:s president Folke Rogard. Göteborgs under många år first string Eric Jonsson hälsade på ett par dagar liksom Olle Schmidt i Munkedal och Olle Svensson, Uddevalla.

—o—

Tretton gruppsegrare i första klassen blev nya mästare liksom Allan Jonasson, Schack-08, som med 6½ av 8 möjliga poäng uppnådde erforderliga 80 vinstprocent. I klass II uppflyttades förutom de 35 gruppsegrarna följande spelare på grund av 80 %-regeln: Karl Hellström, Karlstads ASS, Håkan Olsén, SS Manhem och Hans Viberg, SK-48 Kolbäck.

—o—

Göran Sperber, Uppsala ASS, väckte sensation år 1964 i Göteborg genom att bli ensam hundraprocentare i andra klassen. Nu gjorde han om bravaden i klass I: 8 poäng av lika många möjliga.

—o—

I mästarklassen var det 20 spelare eller 26 proc. av deltagarna som inte tog 45 vinstprocent.

—o—

Distraherande omständigheter var närheten till Köpenhamn och Jägersro travbana. Statistik över därav föranledda poängförluster upprättades dock ej officiellt.

—o—

Alla fotbollsfantaster, d.v.s. så gott som alla schackspelare, var särdeles förtjusta över att kongressen 1966 förlagts till just Malmö, där man som bekant kan se dansk TV lika bra som svensk. Danskarna sände nämligen hela matcher från VM i fotboll. En närmast otrolig prestation av arrangörerna var när de lördagen den 16 juli smidigt och liksom självklart lyckades kombinera TV-fotboll Italien—Sovjet och prisutdelning för mästar- och förstaklassgrupperna i samma lokal.

—o—

Erik Lundin, som efter sin turneringsseger i Nådendal, skyndat till Malmö, är en skarpsynt man inte blott i kombinationsställningar. Han upptäckte bl. a. att Martin Johansson i år slagit rekord genom att vid 48 års ålder för första gången bli sverigemästare. Det gamla rekordet innehades av Gösta Stoltz som var 47, när han tog sitt första SM.

—o—

Tävlingens "vackraste drag" gjorde Arne Bjuhr, Limhamns SK, i partiet mot Verner Larsson, Alva SK. I nedanstående ställning drog Larsson (vit) 1. Le5.

SVERIGEMÄSTERSKAPET 1966

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	poäng	plac
1.	Berndt Söderborg	—	0	1	½	1	0	0	1	1	½	½	1	½	½	½	0	8	8
2.	Martin Johansson	1	—	½	½	1	½	1	½	½	½	½	1	½	½	1	1	10½	1
3.	Håkan Åkvist	0	½	—	½	0	0	0	1	0	½	½	0	1	0	½	1	5½	14
4.	Kjell Krantz	½	½	½	—	1	0	0	1	½	½	½	1	0	½	½	0	7	11
5.	Arvid Nilsson	0	0	1	0	—	1	½	½	½	½	1	½	1	½	½	0	7½	9
6.	Bengt Hörberg	1	½	1	1	0	—	½	½	½	½	1	1	1	½	½	0	9½	4
7.	Kristian Sköld	1	0	1	1	½	½	—	1	0	½	½	½	½	0	½	½	8	6
8.	Royal Goode	0	½	0	0	½	½	0	—	1	½	½	1	½	½	½	½	6½	12
9.	Bengt Ekenberg	0	½	1	½	½	½	1	0	—	1	½	1	1	½	½	1	9½	2
10.	Ove Kinnmark	½	½	½	½	½	½	½	½	0	—	½	1	0	½	½	½	7	10
11.	Arne Burehäll	½	½	½	½	0	0	½	½	½	½	—	½	1	½	0	0	6	13
12.	Ove Alfredsson	0	0	1	0	½	0	½	0	0	0	½	—	1	0	0	0	3½	16
13.	Allan Werle	½	½	0	1	0	0	½	½	0	1	0	0	—	½	½	½	5½	15
14.	Jan-Erik Westman	½	½	1	½	½	½	1	½	½	½	½	1	½	—	½	0	8½	5
15.	Hans Ek	½	0	½	½	½	½	½	½	½	½	1	1	½	½	—	½	8	7
16.	Åke Olsson	1	0	0	1	1	1	½	½	0	½	1	1	½	1	½	—	9½	3

Sveriges Schackförbunds kongress i Malmö 1966 beslöt enhälligt att anordna ett jubileumslotteri 1967, såvida tillstånd erhålles. Beslutet innebär att alla distriktsförbund, föreningar och medlemmar bör medverka i lottförsäljningen.

Lotterikommittén beräknar därför att varje registrerad medlem i landsförbundet bör svara för försäljningen (ev. eget köp) av 10 st. lotter. Om ej någon avvikande uppgift inkommer till oss före den 30 sept. 1966 kommer vi att tillsända varje distriktsförbund 10 lotter per registrerad medlem. Distriktsförbund som tro sig kunna sälja fler lotter bör meddela oss detta. Vill några distriktsförbund att vi själva skall distribuera lotter direkt till föreningarna skall detta meddelas oss senast under sept.

Lottpris blir oförändrat 2:— kr. och distriktsförbundens förtjänst blir i likhet med föregående år. Närmare meddelanden om detta kommer att utsändas till distriktsförbunden.

Duktiga lottförsäljare erhåller premier. Låt parollen bli "rekvirera och sälj lotter".

Det 15:e rikslotteriet (jubileumslotteriet) arrangeras som det tredje kvicklotteriet.

Lotterikommittén
(Lotteriets adress är Box 2048, Örebro 2)

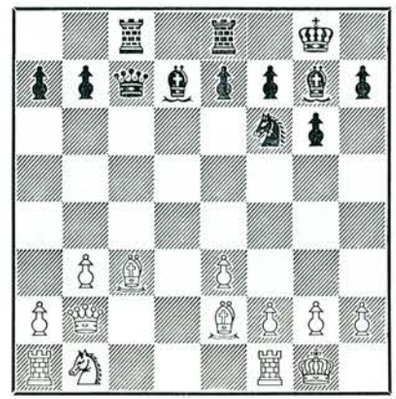

Det följde 1. — Sg4!!! 2. Uppg.

Avslutningsfesten på restaurang S:t Jörgen blev gemytlig med talens rad av bl. a. Skånes SF:s ordförande Bror Engholm, den nye sverigemästaren, Gideon Ståhlberg och Erik Lundin. Storpopulär blev toasmastern Günther Krenzisky för den elegans och fyndighet han visade vid presentationen av talarna.

—o—

Arrangörerna fick mycket beröm. Det var välförtjänt. En bra grej var bulletinen med alla SM-gruppens partier stencilerade. Underlag för turneringsframgångar vid 1967 års SM?

E.U. & E.Å.

TILL SM-GRUPPEN ÅR 1967

Martin Berglund

Rune Litsberger

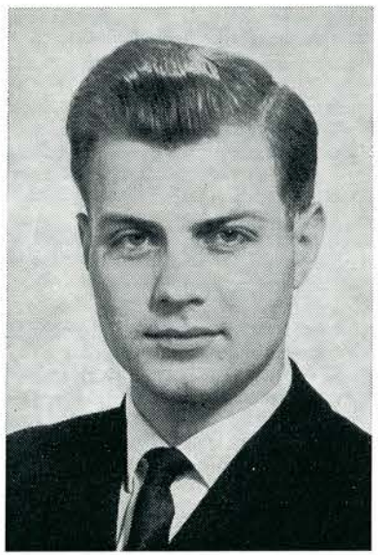

Kenneth Josefsson

Åke Stenborg

Kjell Santesson

Rolf Martens

Martin Berglund
är född 1938, till yrket fräsare. Han började spela schack 1954, vann distriktsmästerskapet för Södra Västerbotten år 1961 och blev tvåa efter Martin Johansson i mästerskapet för Dalarna år 1963. 1964 delade han en tredjeplacering i mästarklassen och 1965 blev han tvåa efter Åke Olsson. I årets tävling var striden hård och Martin kunde först i näst sista roden säkra sin slutseger genom vinst mot huvudkonkurrenten Bo Bengtsson.

Kenneth Josefsson
är född 1938 och ingenjör vid Pharmacia i Uppsala. Han började spela schack år 1956, blev semifinalist i Radio-SM 1958, distriktsmästare i Nordvästra Skånes SF 1962 och mästare i Sveriges SF genom seger i sanktionerad turnering i Jönköping 1964. Flitig korrspelare, som f.n. deltar i semifinalgrupp för VM och har i gång ett teleparti mot Bertil Westin i Uppsala Nya Tidning.

Rune Litsberger
är yngst bland gruppsegrarna i mästarklassen, född 1946. Han blev mästare år 1962 genom att efter en segsliten finaluppgörelse med Lennart Holmstrand lägga beslag på juniormästerskapet för Sverige. Kort därefter vann han övertygande mästarklassen i en jul- och nyårsturnering i Stockholm. 1963 blev resultatet vid debuten i mästarklassen blygsamma 4½ poäng av 10. 1964 var han inte med, men 1965 kom Rune igen och tog en delad andraplacering. I år låg han länge efter Olov Sterner men lyckades spurta bättre än förre nordenmästaren.

Rolf Martens
är född 1942 i Norge och flyttade 1950 till Malmö. Han studerar vid universitetet i Lund matematik och databehandling. Han började spela scack 1948, blev skånemästare 1959 och kvalificerade sig till landsförbundets mästarklass genom seger i sanktionerad turnering i Malmö 1960—61. Stor poängplockare i LASK:s tiomannalag, som vann allsvenska seriens div. II 1964 och div. I 1965.

Kjell Santesson
föddes 1934 och började spela schack som artonåring. Han vann klass II år 1958, var klubbmästare i MAS 1960 och 1962 och vann 1962—63 en av Skånes SF anordnad inbjudningsturnering. 1964 i Göteborg tog han mästartiteln och årets framgångsrika tävling var hans debut i mästarklassen, sedan han tidigare i år lagt beslag på sitt tredje distriktsmästerskap.

Åke Stenborg
är med sina fyrtio år den äldste och mest erfarne av årets gruppvinnare i mästarklassen. Han har gjort några års uppehåll med tävlingsspelandet i allvarligare sammanhang och ägnat sig åt familj, jobb (ingenjör vid Bahco) och Citys juniorlag (fotboll). Dessförinnan var meriterna desto stabilare. Han vann klass I 1949 och mästarklassen 1953 för att 1956 bli sverigemästare efter särspel med Inge Johansson. 1950 och 1956 deltog han i svenska OS-lagen i Dubrovnik resp. Moskva och 1957 var han svensk representant i zonturneringen i Dublin. Hans spelstyrka framgår av att han i Moskva spelade remi mot Smyslov och att han har skapliga resultat också mot en del andra världsmästare, ty i klockmatcher (10 bord) har han besegrat Tal och Botvinnik samt remiserat mot Petrosjan.

Från Uppsala-turneringen

Favoriten hette Westerinen — den överlägsne segraren i Malmgrens minnesturnering i Uppsala för 2 år sedan. Men Westerinen var denna gång, förmodligen på grund av en kraftig förkylning, inte alls lika övertygande. Redan i första ronden var han illa ute mot K. Josefsson, som bemötte finnens initiativ och angreppsförsök med ett segt och fyndigt försvar. Så här gick det till.

H. Westerinen—K. Josefsson: 1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cd 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lc4 e6 7. 0—0 Dc7 8. Lb3 Le7 9. f4 Sc6 10. Le3 0—0 11. f5 S×d4 12. L×d4 e5 13. Le3 b5 14. Lg5 Lb7 15. L×f6 L×f6 16. Ld5 Tac8 17. L×b7 D×b7 18. Sd5 Tc4 19. Tf3 Ld8 20. f6 Da7+ 21. Kh1 Dd4 22. Dc1 D×e4 23. Tg3 (ser ju onekligen farligt ut, men . . .) 23. —, Dh4! 24. fg Te8 25. c3 Tg4 26. Th3 Df2! 27. Se3 T×g7 28. Tf3 De2 29. Df1 D×f1 (även 29. —, D×b2 kan övervägas) 30. Ta×f1 etc.

Men nu kom Josefsson i tidsnöd, gjorde en rad mindre goda manövrar och kom till avbrottet med bonde under (i stället för bonde över!). Svart hade alltjämt vissa remichanser, men Westerinens i fortsättningen mycket starka spel renderade honom slutligen en etta.

En framfusig bonde

Lennart Ljungqvists partier bjöd i regel på hård och omväxlande kamp. Men slutresultaten i dessa var allt annat än "normala". Han vann en förlustställning mot Perman, klarade remi med bonde under mot Börje Jansson, fick inte mera än remi mot Westerinen fast han hade spelat upp en vinstställning etc. Som litet smakprov vill vi här ge smålänningens "underbara räddning" mot finnen Perman. Efter att partiet igenom ha stått ganska så "knackigt" (och frågan är om inte Perman kunnat avgöra partiet tidigare) uppkom följande slutspel.

L. Ljungqvist

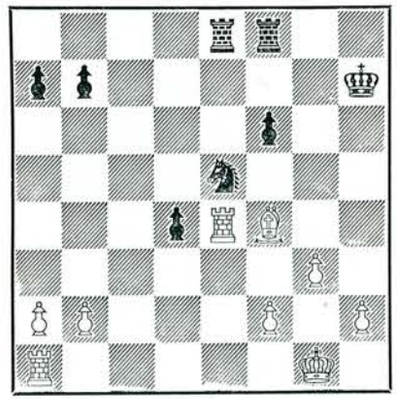

T. Perman

26. Lf4×e5?

Nog fanns det bättre drag än detta, t.ex. det enkla 26. Kg2.

26. — f6×e5 27. Ta1—e1 d4-d3

"Bonden är framfusig, men vad bryr jag mig om det", tänkte förmodligen Perman.

28. Te4×e5??

"En olycka kommer sällan ensam", sägs det. Och om redan första slaget på e5 var dåligt, så är detta andra slag på e5 minst dubbelt så dåligt!

28. — d3-d2!!

Och vits saga är all! Det följde några hämndscackar: 29. Te7+ Kg6 30. T1e6+ Tf6! 31. Td7 Tf×e6 och vit gav upp.

.... och en till!

I andra ronden försökte Lennart Rohlin, Uppsala överraska Westerinen i en sicilianare med 3. g2—g4?! (ett studentikost påhitt från student-VM i fjol). Men si, denna framfusiga bonde rönte alls inte samma framgång!

Rohlin—Westerinen: 1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. g4 e6 (Precis vad som konstaterades i TEORINYTT — 1965 — att spela 3. —, g6 är att tillmötesgå vit!) 4. Lg2 h5?! 5. gh Sf6 6. d3 S×h5 7. Le3 g5 8. Sge2 Tg8 9. Dd2 Sf4 10. L×f4 gf 11. Lf3? Se5 12. D×f4 Dg5! och vit förlorar pjäs. Partiet fortsatte visserligen till 42:a draget, men kunde lika väl ha slutat här.

Från SM-organisationen

Hederskommittén för Schack-SM i Malmö hade följande sammansättning: landshövding Gösta Netzén, stadsfullmäktigeordf. Oscar Stenberg, borgmästare Th. Munck af Rosenschöld, distriktschef Gösta Andersson, verkst. dir. Gösta Ellhammar, huvudredaktör Gösta Håkansson, direktör Lennart Jonsson, skoldirektör Lars Kjellman, fil. mag. Simon Krenzisky, bankdirektör Claes Lindskog, kommunalråd Carl Ljungbeck, direktör Nils Mårtensson, distriktschef Wilhelm Scherman, köpman Ivar Svensson.

Arrangörerna hade av Kungl. Generalpoststyrelsen erhållit en särskild poststämpel till glädje för alla filatelister. Vidare expedierades ett speciellt vykort försett med stämpel.

Medan Westerinen seglade i med- och motvind, gick J. E. Westman och Leif Åhman från klarhet till klarhet. I rond tre möttes så Westerinen och Westman.

Rekord i framfusighet — Excelsior!!

Om vi talat tidigare om somliga bönders framfusighet, så är det ingenting mot vad som skall komma nu! Här får ett känt problem- och studietema "excelsior" (= med en bondes marsch från utgångsraden till promotionsfältet) sitt förverkligande och dessutom i ren form — dvs. 5 drag! Tänk vad salige Samuel Loyd skulle ha njutit av detta parti!

Westerinen—Westman: 1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cd 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. Le2 Le7 8. 0—0 0—0 9. f4 Dc7 10. Kh1 Ld7 11. Lf3 Sc6 12. Sb3 Tac8 13. Te1 (Enligt vad vi kan förstå är detta en förfelad spelplan. Visserligen innebär vits drag ett visst hot — Sd5 — men . . .) 13. —, h6! 14. L×f6 (Tvunget, annars faller bonden e4.) 14. —, L×f6 15. Dd2 och nu kommer det:

Westman

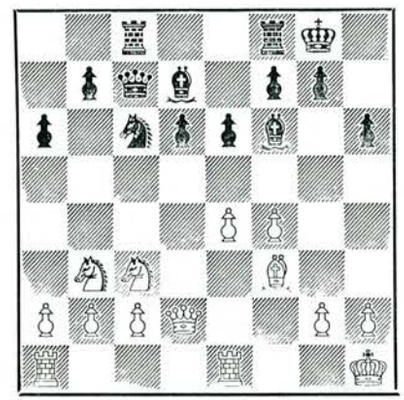

Westerinen

1.. — b7-b5 16. Ta1-d1 b5-b4!
17. Dd2×d6? b4×c3 18. e4-e5 c3×b2
19. Dd6×d7?

Även på det bästa draget 19. D×c7 får svart efter 19. —, T×c7 20. ef Sb4! ett mycket lovande spel.

19. b2-b1D!!

Det finns förstås en liten dual: 19. —, b1T!, men den grumlar inte helhetsintrycket! Det följde ytterligare: **20. D×c7 D×d1 21. T×d1 T×c7 22. ef Sb4! 23. fg K×g7 24. Td4 Tb8 25. c4 S×a2 26. Ld1 Tb4** och vit gav upp.

Denna seger förbättrade Westmans inbördes ställning mot Westerinen från 0—4 till 1—4! Kanske en klen tröst, men sättet på vilket det nåddes kompenserar en hel del, för att inte tala om en värdefull etta i turneringstabellen!

Den ur form varande Westerinen visade dock sin höga teknik genom att ta 2½ poäng på fyra partier där han verkligen var illa ute (mot Josefsson, Westman, Ljungqvist och Göransson).

Förstaklassare överraskar

Efter tre ronder leddes tävlingen av Westman och förstaklassaren Åhman (son till vår kände mästare och korr.-spelare Harry Åhman) som tagit "fullt" i halvtid. Mötet dem emellan blev dramatiskt. I början ganska jämt, sedan Westman i starkt överläge. Vinstställning och flera bönder över i slutspelet för W., men som så ofta — dålig tid. Och slutresultatet — grov bortsättning och etta för Åhman. Därmed rök Westmans "slutseger" och förstaklassaren Åhman seglade fram till ledningen före ett dussin mästare! I femte ronden fick dock Åhman ge sig mot säkre Börje Jansson, som hela tiden legat hack i häl på "ledarna". Därmed var Börje uppe i ledningen och höll säkert undan för Westman i slutronden. En säker fransos med Dd7, b6 och La6 var det solida remivapnet. Den enda halvan Börje missade var mot Ljungqvist. I ett slutspel med 2T+D på vardera sidan samt merbonde för Börje, (visserligen ett allt annat än lättvunnet slutspel) gjorde Börje en tabbe genom att öppna sin kungsställning, vilket jönköpingsbon inte var sen att utnyttja för att få fram remi i ett fåtal drag. Eljest var Börje Jansson mest förtjänt av slutsegern, ty han var en av de få mästare i denna turnering som inte "gjorde bort" några vinstställningar. Alltså solidare spelföring och därav bättre resultat. En som kan konsten att få ut mycket av förlustställningar var däremot Bo Eriksson! En talang som han ådagalade även i årets DM för Uppland. I stället för nollor blev det åtskilliga ettor!

Vad teorin ändå är fattig!

Nedan ser vi avbrottsställningen i partiet Westman—Ljungqvist, som den senare bedömde som svårvunnen (om över huvudtaget vunnen) för vit. Vid hemanalysen visade det sig, att den samlade slutspelsteorin (Rabinotitsch, Berger, Chéron, Euwe och Averbach) inte innehöll något exempel på ett så pass enkelt slutspel som K+vita fältslöpare +b-bonde mot K+a och b-bonde! Till sist hittade dock sekundanterna något snarlikt, men det var först själva hemanalysen som övertygade om att slutspelet även vid löparbvte är vunnet för vit.

Ljungqvist

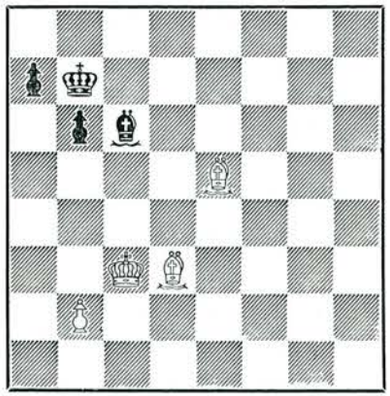

Westman

Nu gick dock svart inte med på något byte, vilket kanske förenklade saken. Fortsättningen blev: 51. —, a5. (Vid ett löparbyte tycks det vara svårast att vinna om svart försöker hålla sina bönder i det längsta intakta.) 52. Kd4 Le8 53. Lf6 Lh5 54. Ld8 Kc6 55. Lc4 Lf3 56. Lf7 Kb5 57. Kc3 Kc6 58. Le8+ Kc5 59. Le7+ Kd5 60. Lb5 Ld1 61. Le8 Le2 62. Ld8 Kc5 63. Le7+ Kd5 64. Lg5 Kd6 65. Lf4+ Ke7 66. Lc6 Kd8 67. Kd4 Lf1 68. Ld6 Lh3 69. Kc4 Lf1+ 70. Kd4 Lh3 71. Lf4 Le6 72. Lg3 Lb3 73. Ke5 Kc8 74. Kd6 uppgivet. På 73. —, a4 följer 74. Kd6! a3 75. Ld7! med matt i nästa drag.

A. Hildebrand

Utlandet

Brunnen I sexnationstävlingen (Clare-Benedict) segrade Holland med Spanien på andra plats. Västtyskland, som vunnit i tidigare tävlingar och var favoriter, stannade denna gång på tredje plats, men de måste ställa upp utan Darga och Pfleger. Slutresultatet blev: Holland (Donner, Kuypers, Langeweg, Zuidema) 14½ poäng, Spanien (Pomar, Corral, Orus, Medina, Perez) 13½, Västtyskland (Unzicker, Schmid, Kestler, Gerusel, Hecht) 11½, Österrike 9½, England 6, Schweiz 5.

Den inbördes tävlingen individuellt mellan förstabordsspelarna gav följande resultat: Donner 4, Robatsch 3½, Unzicker 3, Penrose 2, Pomar 1½, Kupper 1. Vid fjärde bordet vann Medina för Spanien alla sina partier.

Bukarest Kortjnoj segrade i den internationella turneringen här med 12½ poäng av 15 partier. Närmast följde, Gheorghiu (Rumänien) 10, Kavalek (Tjeckoslovakien) 9½, Matulovic (Jugoslavien) och Soos (Rumänien) 9, Czerniak (Israel) 8, Minic (Jugoslavien) 7½, Kolaroff (Bulgarien) och Bednarski (Polen) 7, Ghitescu och Ciocaltea (båda Rumänien) 5½.

Hamburg Det har nu bestämts att ingen mästare för Västtyskland skall utnämnas för 1965. Särspelet mellan Unzicker och Pfleger slutade 2—2, och båda spelarna var förhindrade att fortsätta kampen fram till ett avgörande.

Harrachov Mästerskapet för Tjeckoslovakien spelades som en internationell turnering, varvid den bäst placerade tjeckiske spelaren erövrade titeln. Slutresultat för de främsta: Furman (Sovjet) 12, Janosevic (Jugoslavien) 11½, Pachman (mästerskapsvinnare) och Taimanov (Sovjet) 11, Hort 10½, Bilek (Ungern) och Filip 10, Kavalek, Kovacs (Ungern) och Padewski (Bulgarien) 9.

Havanna I en latinamerikansk turnering med 20 deltagare segrade Jiménez (Kuba) med 14½ poäng före Rodriguez (Kuba) 14, Cobo (Kuba), Cuartos (Columbia), Schweber (Argentina) och Yepez (Ecuador) 12½.

Hochspeyer/Pfalz Den andra ungdomslandskampen mellan Västtyskland och Schweiz slutade 10—10.

Kecskemét En minnesturnering har ägt rum för L. Toth, vilken under 30 år var utgivare av "Magyar Sakkvilág". Det var en starkt besatt turnering med nio stormästare i fältet, och resultatet blev: Hort och Portisch 6½ av 9 möjliga, Bilek 5½, Padewsky 5, Szabo 4½, Simagin 4, Barcza och Honfi 3½, Lengyel och Pietzsch 3.

Sofia Mästerskapet för Bulgarien slutade med delad seger mellan Mineff och Bobozoff, som båda nådde 13½ poäng. I särspelet om titeln segrade Mineff med 2½—½.

Suchumi Den tionde landskampen mellan Sovjet och Jugoslavien spelades traditionellt över 10 bord och i sex ronder. I varje lag deltog sex seniorer, två juniorer och två kvinnor. Båda länderna ställde upp utan sina bästa spelare, som av olika skäl var förhindrade att deltaga. Ryssarna vann matchen nu liksom i de tidigare mötena. Rondresultat: 8—2, 6—4, 6½—3½, 6—4, 5—5, 6—4. Bästa resultat individuellt bland ryssarna: Kortjnoj 3½ av 5, Geller 3 av 4, Cholmov, Sacharov och Ljutikov 3 av 5. Bland jugoslaverna: Matulovic och Parma 3 av 6, Ivkov och Matanovic 2½ av 6.

Tel Aviv Den sjätte internationella turneringen här hade samlat 16 deltagare, varav fyra stormästare och sex internationella mästare. Gligoric segrade med klar marginal och förlorade inte något parti. Israels bästa spelare blev Kraidman, som med Matanovic delade platserna närmast efter segraren. Resultat för de bästa placerade: Gligoric 11½, Matanovic och Kraidman 10, Gheorghiu 9, Yanofsky och Cagan 8½, Gat och Czerniak 7½.

Wien I en dubbelrondig juniorlandskamp vann Schweiz mot Österrike med 8½—7½.

Botvinnik segrare i IBM-turneringen

Botvinnik har deltagit sparsamt i tävlingar på senaste tiden, men hans framträdande i den sjätte IBM-turneringen i Amsterdam (5—16 juli) visade en slagkraft av det gamla VM-formatet. Han nådde 7½ poäng av 9 möjliga, och det var två poäng mer än vad närmaste man orkade med! Tio spelare mötte upp i stormästargruppen, och de placerade sig i följande ordning:

1) Botvinnik 7½, 2) Pomar 5½, 3) Flohr 5, 4) Zuidema 4½, 5—8) Barendregt, Kuijpers, v. Scheltinga och Szabo 4, 9) Robatsch 3½, 10) Szilagyi 3.

Botvinnik förlorade endast ett parti (mot Barendregt) och det var hans första förlustparti i Holland sedan 1946, trots att han deltagit i en lång rad holländska turneringar under dessa tjugo år. Remipartiet spelade han med Flohr. Pomar, som inte ställde upp i senaste Spanien-mästerskapet, var i fint slag och förlorade bara mot Botvinnik. Flohr var som vanligt säkerheten själv, och var den ende obesegrade i tävlingen, men å andra sidan gjorde han inte mindre än åtta remier. Den unge holländaren Zuidemas 50 proc. i det namnkunniga sällskapet får betraktas som en stor framgång för honom.

En annan ung holländare, 18-årige Eddy Scholl, gjorde sensation i mästargruppen, där han delade segern med dansken Enevoldsen och rumänen Ghitescu. Enevoldsens resultat är också en stor och glädjande överraskning, ty även denna grupp hade mycket kvalificerat deltagande, vilket framgår av följande resultatlista: 1—3) Enevoldsen, Ghitescu och Scholl 7, 4—5) Dückstein (Österrike) och Konstantinopolsky (Sovjet) 5, 6) Ostojic (Jugoslavien) 4½, 7) Kerkhoff (Holland) 3½, 8—9 Bakker (Holland) och Hartoch (Holland) 2½, 10) Müller (Österrike) 1.

Nordiskt nytt

Danmarksbrev

Sedan jag skrev sist, har det hänt saker av stor betydelse för danskt schackliv. Dansk Skak Unions viktigaste turnering, gällande det individuella mästerskapet, ägde rum i Århus och samlade 392 spelare från hela landet. I landslagsklassen, som räknar tolv spelare och tar nio dagar i anspråk, hade som väntat de starkaste spelarna anmält sig, bortsett från Bent Larsen som var upptagen av turneringen i Le Havre. Tydligt nog var det olympiaden på Kuba och två platser till zonturneringen som lockade!

Det blev också en verkligt spännande turnering, där utgången var oviss ända till det sista partiet — och det var närmare bestämt partiet mellan Ole Jakobsen och Brinck—Claussen, båda från Köpenhamn. Den 24-årige stud. mag. Brinck—Claussen vann i övertygande stil och erövrade därmed danmarksmästerskapet för första gången. Han nådde 8 poäng, en halvpoäng före de två internationella mästarna Børge Andersen och Svend Hamann, båda Köpenhamn, samt förra årets dammarksmästare Seier Holm Petersen, också Köpenhamn, vilka samtliga nådde 7½ poäng. Som femte pristagare följde "veteranen" Eigil Pdersen, Århus, med 6½ poäng och trängde sig därmed före sin klubbkamrat schacktalangen Jørn Sloth, som stannade på 6 poäng.

Turneringens sammansättning gav belägg för, att ungdomen trycker på i danskt schack. Således var nio av deltagarna mellan 21 och 26 år, Børge Andersen 32, Kaj Blom 40 och som äldste deltagare Eigil Pedersen med 49 år! Därtill kommer att den nyupprättade elitklassen, som innehåller de bästa mästarna, toppades av tre spelare som alla är under 30 år, och dessa är nu klara för spel i landslagsklassen nästa år i Vejle. Det var i grupp 1 Ove Ekebjaerg, Köpenhamn, i grupp 2 Jørgen Hvenekilde, Köpenhamn, och i grupp 3 Karl Pedersen, Århus. Endast pristagarna i landslagsklassen samt de tre nämnda är klara för turneringen om danmarksmästerskapet nästa gång. Kompletteringen upp till tolv spelare kommer att ske på basis av tidigare resultat.

Brinck—Claussen är en mycket sympatisk och duktig spelare. Hans begåvade spel gjorde sitt till att han redan 1963 kom upp i landslagsklassen, trots att han inte hade spelat upp sig dit! Han hade då gjort ett strålande resultat i det danska laget i Student-VM och hade även placerat sig för deltagande i stormästargruppen i Hastings genom att bli pristagare i Challenger-gruppen. Samma år delade han förstaplatsen i

turneringen om det nordiska mästerskapet tillsammans med Manne Joffe. Sedan dess har han bl. a. vunnit en förstaplats i Whitby-turneringen i England — i helt övertygande stil — och det är inget tvivel om att Bjørn, om han fortsätter i samma stil, blir internationell mästare snart nog! Till att börja med kommer han nu att ställa upp i zonturneringen, där Danmark i år har två platser, sedan Bent Larsen genom sin seger över Geller gått direkt till interzonturneringen. Den andre deltagaren blir säkert den internationelle mästaren Svend Hamann, medan den internationelle mästaren Børge Andersen får "nöja sig" med en plats i olympialaget. Detta lag skall f.ö. tränas av Bent Larsen, som själv spelar med vid första bordet och som anser, att det är goda chanser för Danmark att ännu en gång nå finalen — som fallet var 1956, då Danmark slutade på tionde plats i finalgruppen och då Bent Larsen blev utnämnd till stormästare för sitt framstående resultat vid första bordet i olympiaden i schackspelets Mecka — alltså Moskva!

TfS:s läsare har säkert läst om Bent Larsens match mot den sovjetryske stormästaren Geller och har då lagt märke till hans "glidande" och effektiva spelstil — små fördelar omsatta till vinnande slutspel — och samma stil gav honom segern i stormästarturneringen i Le Havre, där sovjetmästaren Kortjnoj var anmäld men blev "förhindrad", varefter stormästaren Polugajevsky ställde upp för att "rädda" den ryska schackäran. Men det hjälpte inte mycket, ty Bent Larsen var på segerhumör och vann turneringen överlägset före de ryska ässen. Och han gjorde det — på samma sätt som i Krylbotturneringen — genom att vända till synes jämna ställningar till sin fördel i slutspelet! Påminner det inte något om den store Capablanca?

När jag nämner matchen Larsen—Geller, så borde jag också föra på tal ett verkligt bra parti, ett sådant som ingen läsare bör missa. Det spelades just i Köpenhamn, innan matchen mot Geller var avslutad, och det kom till stånd därigenom att den danska radion anordnade en cupturnering mellan stormästarna Geller, Larsen och Flohr samt den internationelle mästaren Jens Enevoldsen. Detta blev till fyra härliga utsändningar med vackra kamppartier, och särskilt minnesvärt blev partiet Flohr—Larsen, vilket kunde ha fått ett skönhetspris i vilken turnering som helst. För Gellers del blev det plåster på såret, eftersom utgången blev att Geller vann mot Enevoldsen, Larsen mot Flohr, Flohr mot Enevoldsen och Geller vann mot Enevoldsen, Larsen mot Flohr, Flohr mot Enevoldsen och Geller mot Larsen! "Skönhetspartiet" återfinnes i partiavdelningen.

Vid studentolympiaden i Sverige kommer det danska laget försöka göra om prestationen från förra gången, då det blev en tredjeplats! Jag ber de svenska åskådarna att lägga märke till den unge Jørn Sloth, som vid olympiaden i Rumänien nådde 10½ poäng av 12 möjliga, vilket var topp-resultat vid tredjebordet, och därmed blev Sloth den direkta orsaken till att Danmark fick brons i en olympiad.

Eigil Pedersen

Brev från Nådendal

I den lilla finska staden Nådendal (någon mil väster om Åbo) anordnas vartannat år en sommarturnering öppen för spelare även från övriga nordiska länder. Hittills har inte så många 'främlingar' som arrangörerna önskat hittat till den vackra och trivsamma orten. TfS får väl propagera en smula för saken om ett par år. Regelbundet återkommer i Stockholm boende gamle Finlandsmästaren Krogius, liksom dansken Kjeldsen (fjärde resan); för undertecknad var det andra försöket. Resultatet i mästarklassen blev för de främsta: Lundin 7½ (av 9), Sirkiä 7, Kjeldsen 6½, Alivirta 5. För 19-årige finnen Sirkiä blev tävlingen en uppmärksammad framgång ,och man får nog höra av honom i fortsättningen. Krogius spelade bort goda ställningar och måste på 4 poäng nöja sig med sjätte plats.

I en förstaklassgrupp deltog flygmekaniker Gunnar Johansson, Boden, (tidigare Nyköping) och tog en god andraplacering.

Här ett par ställningsbilder från den öppna turneringen. Man kanske kan yxa till ett motto om "nyttan av kvalitetsoffer".

Alivirta

Lundin

Det följde 1. Tf6!, L×f6 2. T×f6 och svarts bönder i tur och ordning; om Td7 så S×c5. Vit vann lätt.

Helle

Lundin

Punkten c6 förefaller säkrad, men likväl 1. T×c6!, L×c6 2. T×c6, och vit vann lätt. Vid bästa försvar får vit minst två bönder för kvalitén och överlägset figurspel.

Erik Lundin

Westerinen segrare i Finlandsmästerskapet

Finlandsmästerskapet var denna gång svagt besatt, då flera av de starkaste uteblev för att spara semesterdagar för Cubaresan. Det var också bara 11 deltagare i Nådendal. Resultatet var följande: H. Westerinen 7, M. Rantanen 6½, A. Lahti 6, J. Sorri 5½, I. Niemelä 5, K. Arasola och P. Morant 4½, I. Sarén, P. Palmo, R. Lindeman jämte T. Ketonen 4. Westerinen vann turneringen överlägset, då han hade sina 7 poäng redan två ronder före slutet. Sedan förlorade han mot Lahti och Niemelä. Segrarens bästa parti är följande seger mot Sarén.

Nr 67 Spanskt

H. Westerinen — I. Sarén

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 6. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 h6 10. d3. Naturligtvis kan även här spelas detta egentligen ofarliga drag. **Te8 11. Sb—d2 Sa5.** Svart spelar samtidigt två system, det gamla Tjigorin försvaret med damflygelböndernas frammarsch och Smyslovs variant. På detta sätt slösar han tid och vit är i tillfälle att uppbygga en farlig angreppställning. **12. Lc2 c5 13. Sf1 Sc6 14. Sg3 Lf8 15. Sh2! g6.** Svart fortsätter med passiva omgrupperingar. Det rätta är emellertid 15. — d5 för att inleda ett motspel i centrum. **16. f4 exf4 17. L×f4 Lg7 18. Dd2 Kh7 19. Sf3 Se5 20. Tf1 De7 21. Tf2 Tf8.** Trycket på f-linjen tvingar svart till försvarsåtgärder. **22. Ta—f1 a5 23. d4 S×f3+ 24. T×f3 c×d4 25. c×d4 Lb7.** I betraktande kom också 25. — Se8. Vit fortsätter strakast 26. e5! d×e5 27. d×e5 Le6! 28. Sh5 Th8 29. S×g7 K×g7 30. Lb3! (Hotar 31. L×h6+! jämte 32. T×f7+.) Ta7 31. Le3 Td7 32. D×a5 L×b3 33. a×b3 D×e5 34. Ld2! f6 35. Da6 osv. med goda vinstchanser. **26. L×d6! D×d6 27. e5 Db6. Det avgörande felet.** Svart hade ännu en remichans med det överraskande 27. — Db4! Det följer 28. D×b4 a×b4 29. e×f6 L×f3! 30. e×g7 K×g7! 31. T×f3 T×a2 32. Tb3 Tc8 33. Ld3 Tc1+ 34. Kf2 Td1! 35. Ke3 Tg1 och vit har stora svårigheter att omsätta sin materiella fördel till vinst. **28. T×f6! Dc7.** På 28. — L×f6 29. T×f6 D×d8 30. Sf5! kan svart inte skydda fältet h6. **29. T×f7 T×f7 30. L×g6+! K×g6 31. Dd3+ Uppgivet.** Ett trevligt kungsangreppsparti!

Den samtidigt spelade öppna mästarturneringen slutade med seger för E. Lundin, som uppnådde 7½ poäng av 9 utan förlust. Sedan följde M. Sirkiä 7, T. Kjeldsen, Danmark 6½, O. Alivirta 5, V. Kasala 4½, R. Krogius, Stockholm 4, S. Helle och P. Römpötti 3½, N. Wikberg 3 jämte I. Solin, som avbröt efter 3 ronder, ½.

Hjärtliga sommarhälsningar

Eero Böök

Korr-schack

SSKK inbjuder till ny tävlingssäsong!

SSKK inbjuder alla korrspelare till en ny tävlingssäsong! De aktuella turneringarna är följande:

1) *Tävling om SM 1967 samt mästargrupper.*

Av de anmälda mästarklasserna placeras de 15 mest kvalificerade i Sverigemästargrupp. Övriga lottas i mästargrupper.

Anmälningsavgift 20 kronor. Anmälningstiden utgår den 20.9 1966.

2) *SM-turnering för juniorer.*

De anmälda lottas i grupper med fem spelare. Gruppsegrare till final. Anmälan senast den 1.10 1966. Startavgift 5 kronor.

3) *Övriga turneringar:*

Klass I: Nio spelare i varje grupp. Startavgift 15 kr.

Klass 2: Sju spelare i varje grupp. Startavgift 12 kr.

Klass 3: Sju spelare i varje grupp. Startavgift 10 kr.

Turneringar i dessa klasser startar kontinuerligt så snart nio resp. sju spelare anmält sig.

Samtliga anmälningar till M. Malmberg, Sicksackvägen 23, Gävle, postgiro 52052.

Nya spelregler från 1.9 1966

SSKK:s nya spelregler gäller från den 1 september. Bland nyheterna kan nämnas att landslagsklassen slopats, att klass I-grupper utökas från sju till nio spelare i varje grupp, att startavgifterna som varit oförändrade i 12 år nu höjts (se ovan), att prissummorna i Sverigemästargrupp samt mästarklassgrupper höjs avsevärt, att SSKK instiftat plakett i olika valörer vilka utdelas som priser i klasserna 1—3, där alltså penningpriserna slopas.

Pågående turneringar

Just nu pågår SM 1966 ind. där Eric Nordström, Stockholm, ser ut att erövra sin första titel, med Bertil Wikström, Laxbäcken, som svåraste konkurrent. Vidare pågår första JSM-finalen, där Bo Jonsson, Uppsala, är bäst placerad. I mästarklassen grupp I leder Uno Franzén, Hohultslätt, i grupp 2 Gösta Österling, Hedesunda, och i grupp 3 står striden hård mellan Assar Bergdahl, Virshult, Gösta Pettersson, Åstorp, och Sune Dahnberg, Falkenberg. I SM-turneringen för oldboys leder i grupp I f. n. M. Freijd, Skara, före Elis Hugolf, Enskede, i grupp 2 har R. Ahlqvist, Uppsala, segrat före Ernst Ellerot, Lindome. Oldboysfinalen startar i höst.

I lag-SM div. I tycks Göteborg få svårt att försvara sin titel. Vällingby leder f.n. med 8.5 (12). Göteborg har 5 (9). I division 2 går Köping med Gustav Källgren som ankare mot en säker seger! Källgren har 7,5 (8) och laget har på 26 färdigspelade partier noterat en enda förlust.

Följande har erövrat mästartitel i SSKK: C. O. Goldkuhl, Boden, Nils Dahlin, Härnösand, Bengt Lundberg, Uddeholm, Bertil Andersson, Hälsingborg, Birger Hj. Landgren, Malmö, Stig Larsson, Skultorp, Johnv Ivarsson, Strömtorp, Verner Grosse, Växjö, Bror Söderberg, Hägersten. Nya klass I-spelare: E. H. Franzén, Sibbhult, Einar Wiklund, Skelleftehamn, Bengt Rundkvist, Björna, Sixten Salomonsson, Hälsingborg, Allan Hagström, Södertälje. Enok Strandberg, Forshaga, Torsten Fahlström, S:a Valbo, Gustaf Olsson, Ulricehamn, Stig V. Söderström. Johaneshov, Alf Svensson, Kville, Arne Sjunnesson, Rydal, Östen Nordström, Vällningby. Kaljo Tammik, Enebyberg, Lars Svärdsén, Trollhättan, Gunnar Ek. Kungshamn, Emil Nordstrand, Torrom. Bertil H. Persson, Ängelholm ,Birger Karlsson, Skived.

Enligt de nya SSKK-reglerna uppflyttas spelare som erövrat 80 vinstprocent utan att vinna gruppen, d.v.s. 5 poäng i en sjumannagrupp, medan nedflyttningar skärps till 40 vinstprocent, d.v.s. 2,5 poäng i sjumannagrupp.

Magne M.

Internationellt korr.schack

Final/olymiad V

Västtyskland	7	10	2	12
Storbritannien	7	5	5	9½
Sverige	4	5	3	6½
Tjeckoslovakien	3	6	2	6
Östtyskalnd	2	2	2	3
Turkiet	1	2	4	2
Sovjet	0	3	1	1½
Australien	1	1	1	1½
USA	0	1	5	½

Sverige behåller sin topplacering. Mot ledande Västtyskalnd leder Sverige med 2—1 medan det står 2½—2½ mot engelsmännen.

Semifinal A/olympiad VI

Sverige	4	10	8	9
Iran	7	3	1	8½
Holland	5	7	3	8½
England	3	10	2	8
Kanada	5	4	3	7
Argentina	2	3	0	3½
Tjeckoslovakien	1	4	1	3
Ungern	0	6	0	3
Frankrike	1	3	10	3½

Med sitt nya lag har Sverige fortfarande ledningen men antalet förlustpoäng är så hög att försprånget snart kommer att hämtas in av övriga lag. Både Iran och Kanada har ledningen i matcherna mot Sverige med 3—0. Sverige—Frankrike står 3½—1½. Övriga matcher oavgjorda. Överraskningen är debuterande Irans förnämliga poängskörd.

Semifinal B/olympiad VI

Västtyskland 5½, Australien 4½, Rumänien 3½, Norge 2½, Spanien 2, Finland och Polen 1, Indien 0.

Semifinal C/olympiad VI

USA 9, Jugoslavien och Belgien 8, Schweiz 7, Östtyskland 6, Danmark 5½, Australien 3, Turkiet 1½, Japan ½.

Individuella VM/final V

Abramson, Sovjet, 4, Carbonnel, Västtyskland 3½, Richter, Tjeckoslovakien, Julius Nielsen, Danmark och Altschuler, Sovjet, 3, Berliner, USA, 2½, Estrin, Sovjet, **Arne Ericson** och **Sture Nyman**, Sverige, Endzelins, Australien, Rochlin, Sovjet, 2, Messere, Storbritannien, Zagorovsky (nuv. världsmästaren), Sovjet, Husak, Tjeckoslovakien och Borisenko, Sovjet, 1½, W. Stern, Östtyskland och Hybl, Tjeckoslovakien, 1. I korr.schack har ännu ingen världsmästare suttit mer än en period. Zagorovskys poängskörd, 3 remier, är mot Estrin, Abramson och Rochlin.

E. Larsson

WERLE ÄNYO RIKSMÄSTARE

Finalen i Sveriges öppna SM, det andra i ordningen, spelades den 17—21 maj i Krylbo. Tävlingen ingick som ett delarrangemang i Krylbo SK:s 50-årsjubileum. Krylbo SK, Dalarnas äldsta schacksammanslutning, grundades fyra år före Dalarnas schackförbunds tillkomst.

Till finalen var följande vinnare av regionmästerskap kvalificerade: Hans Owe Hålén, Johnny Ivarsson, Bo Plato och Gotthard Backlund. Den sistnämnde fick dock förhinder och som ersättare inträdde vinnaren av 1965 års öppna mästerskap Allan Werle, detta på grund av hans andraplacering efter Backlund i fjolårets Stockholmsmästerskap.

Tävlingens förlopp är redan refererat i TfS, men vi skall med hjälp av ett par diagram försöka återge något av dramatiken kring sista rondens partier.

Ivarsson och Hålén rockerar i ett sicilianskt parti åt olika håll och inleder följdriktigt ömsesidiga kungsangrepp. Efter svarts 18:e drag, S×d5, har kombattanterna nått följande diagramställning:

Hålén

Ivarsson

Partifortsättningen blev: 19. L×g7 K×g7 20. Dh6† Kf6 21. ed? b4 22. g4 ba 23. g5† Kf5 24. Dh3† K×g5 25. f4† T×f4 26. Dh6† Kf5 27. Th5† Ke4! (undviker alla remischackar) 28. Th4 T×b2† och svart vann i ett fåtal drag.

I stället för 21. ed? hade draget 21. T×d5 fasthållit angreppet. Det är inte lätt att se hur svarts kung skall komma ur de vita pjäsernas gastkramning. Så t.ex. duger naturligtvis inte 21. — Tc5? för 22. T×c5 dc 23. Df4†, och Tb8 är prisgivet. Flyktförsöket 21. — Ke6 strandar på 22. Dh3† och om nu 22. — f5 så 23. T×f5! och vit vinner (om 22. — Kf6 så likafullt 23. Tf5†). Svart har svårt att finna ett försvar mot det omedelbara hotet 22. Tf5† följt av 23. Dh3!.

Partiet Plato—Werle blev ett spanskt fyrspringarspel där svart snabbt avvek från teoriens allfarsvägar. Efter intressanta skärmytslingar i mittspelet offrade Plato kvalitet och syntes få goda utsikter att framtvinga ett remislut genom evig schack.

Werle

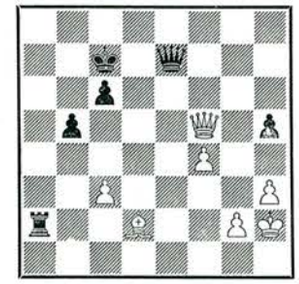

Plato

I diagramställningen efter svarts 40:e drag förseglade vit **41. Le3.** Werle fick nu tillfälle att ge ett vackert prov på sitt slutspelskunnande. Fortsättningen blev: 41. — Dg7! (Avgjort starkare än att ge tillbaka kvaliteten) 42. De4 h4 43. Df3 Ta3! 44. f5 T×c3 45. Df4† (45. f6 duger ej för 45. — Dg3† och svart vinner lätt) 45. — Kb7 46. Lf2 Tc4 47. De3 (Om f6 eå Dc7!) 47. — Df6 48. De8 D×f5 49. De7† Kc8 (Naturligtvis inte Ka6?? för Da7‡) 50. L×h4 Te4! 51. Dd8† Kb7 52. Lg3 Dc8 53. Da5 Dd7 54. h4 Te2 55. Da1 b4 56. Da5 De7 57. Kg1 Tc2! och vit gav upp. Lägg märke till att 57. — De4 ej duger för 58. Dc7† Ka6 59. Lf2, och vinstföringen är försvårad.

	1	2	3	4	Pg.
1. A. Werle	—	0 1	½ 1	1 1	4½
2. H. O. Hålén	1 0	—	1 1	0 1	4
3. B. Plato	½ 0	0 0	—	1 1	2½
4. J. Ivarsson	0 0	1 0	0 0	—	1

Allan Werle upprepade därmed sin fjolårstriumf. Liksom i fjol presterade han ett idérikt spel och var även denna gång jämnare än sina konkurrenter. Vi lyckönskar honom till framgången.

Hålén, som vilat en längre tid från tävlingsschacket, har nu glädjande nog återkommit i större sammanhang. Kanske bidrog det långa tävlingsuppehållet till att han denna gång inte lyckades hundraprocentigt. Plato kan bättre än poängskörden utvisar vilket även måste sägas om Johnny Ivarsson, som utan tvivel är ett stort framtidslöfte. Men alla kan nu en gång inte vinna!

Bo Göransson

Partier

Från VM-matchen
Nr 68 CARO-KANN

Spassky — Petrosian

Trettonde partiet

1. e4	c6	2. d4	d5
3. Sc3	d×e4	4. S×e4	Lf5
5. Sg3	Lg6	6. h4	h6
7. Sf3	Sd7	8. h5	

I första matchpartiet spelade Spassky här . Ld3, vilket inte beredde världsmästaren större besvär.

8. —	Lh7	9. Ld3	L×d3
10. D×d3	Dc7	11. Ld2	e6
12. De2	Sgf6	13. 0—0—0	0—0—0
14. Se5	S×e5	15. d×e5	Sd7
16. f4	Le7	17. Se4	

Hotar 18. Le3 jämte Sd6.

17. —	Sc5	18. Sc3	f6
19. e×f6	L×f6	20. Dc4	

Här besvaras 20. g3 med 20. e5 och 20. b4 med 20. — L×c3 21. L×c3 D×f4† 22. Ld2 Df6 med matthot!

20. —	Db6	21. b4!	

Inte 21. Le3? Sb3†!

21. —	Sa6	22. Se4	

Efter 22. D×e6† Kb8 hotar svart såväl S×b4 som T×d2!

22. —	Sc7		

Efter att ha använt mycket tid på den svåra spelöppningen gjorde Petrosian textdraget ganska snabbt. Men som det visar sig, är det ett avgörande fel. Svart har möjligheten 22. — Td5, t.ex. 23. The1 Thd8 24. S×f6 g×f6 25. T×e6? T×d2! 26. T×d2 Dg1† eller 23. S×f6 g×f6 24. De4 c5!

23. The1	Td4	24. Db3	Db5

Förhindrar det hotande c4 och innebär ett kvalitetsoffer.

25. c3	T×e4!		

Det bästa försvaret i förlorad ställning.

26. T×e4	D×h5	27. Dc4	Df5
28. De2	h5	29. Le1	Te8
30. g3	a5		

Trots svår tidsnöd gör Petrosian stora ansträngningar för att skaffa sig motchanser.

31. b×a5	D×a5	32. Dc2	Df5
33. Ta4	g5	34. f×g5	L×g5†
35. Kb2	D×c2†	36. K×c2	e5
37. Te4?	Sd5	38. Lf2	Sf6
39. Ta4	Kc7	40. Lc5	Sd5?

Det sista tidsnödsdraget. Här var, som Petrosian själv påpekat 40. — Te6 mycket bättre och kanske tillräckligt för remi. Men å andra sidan var förstås vits tornmanöver Ta4—e4—a4 inte heller det bästa.

41. Te4	b6		

Nu kan inte svart få tillbaka chansen Te6 genom 4. — Sf6 p.g.a. Ld6† jämte T× e5. Efter avbrottet följde ytterligare:
42. Lg1 Ld8 43. Tf1 Sf6 44. Te2 c5 45. Tf5 Kd6 46. a4!
Hotar K—d3—c4 jämte a5.
46. — Kd5 47. Kd3 Sg4! 48. Tb2
På 48. T×h5 spelar svart Tf8 med goda remichanser.
48. — Th8 49. a5! c4† 50. Ke2 Ke4 51. Tf7 b×a5 52. Tb8 a4 53. Tc8 Lf6 54. T× c4† Kf5 55. Ta7 a3 56. T×a3 Tb8 57. Tb4 Tc8 58. c4 Le7 59. c5 e4
Eller 59. — L×c5? 60. Tf3† jämte 61. Tc4.
60. Ta7 Lf6 61. Th7 Kg6 62. Td7 Kf5 63. Td5† Le5 64. Tb6 e3 65. Kf3
Här besvaras 65. L×e3? med Ke4 66. Td3 67. L×g3.
65. — Sf6 66. Td3? T×c5
Spassky har spelat alltför försiktigt de senaste dragen och det är högst tvivelaktigt om han har vinst längre. Men Petrosian är åter i svår tidsnöd. Det var tidskontroll vid 72:a draget.
67. L×e3 Tc2 68. Td8
Om 68. Lf4 så Sg4 med matthot.
68. — Tc3 69. Ke2 Tc2† 70. Kd1 Tc3 71. Lf2 Se4?
Det avgörande tidsnödsfelet. Svart håller remi med 71. — Sg4!, då vits g-bonde faller. Däremot inte 71. — L×g3? 72. Ld4!

72. Tf8† Kg5 73. Tb5 Td3† 74. Ke2 Td5! 75. T×d5 Sc3† 76. Kf3 S×d5 77. Ta8 Kf5 78. Ta5 Ke6 79. Le1 Sf6 80. Tb5 Sd5 81. Ld2 Lg7 82. Lc1 Le5 83. Lb2 Lc7 84. Tc5 Ld6 85. Tc1 Se7 86. Te1† Kf5 87. Ta1 Sc6 88. Ta6 Le5 89. T×c6 L×b2 90. Tc5† Kg6 91. Kf4

Här avbröts partiet för andra gången, men Petrosian gav upp utan fortsatt spel.

Nr 69. OREGELBUNDET

Petrosian — Spassky

Fjortonde partiet

1. Sf3 Sf6 2. g3 b5!?
Ovanligt — minst sagt — men naturligtvis grundligt preparerat av Spassky.
3. a4 b4 4. d3 Lb7 5. e4 d6 6. Lg2 Sbd7 7. 0—0 e6 8. a5 Tb8 9. Sbd2 Le7 10. Sc4 0—0 11. Te1 a6 12. Lf4 La8 13. De2
13. e5, föreslaget av Ta1, verkar mera lovande.
13. — Te8 14. h3 Lf8 15. Scd2 g6 16. Lg5 h6 17. Le3 Lg7 18. Kh2 De7 19. Ta2?
Petrosian har behandlat den ovanliga öppningen på ett alltför avvaktande sätt och gör nu ett direkt svagt drag. Man väntade sig 19. Sg1 jämte f4.
19. — Kh7 20. Sg1 d5 21. f4 e5 22. f×e5 D×e5 23. d4 De6 24. e5 Se4 25. Ta1 c5! 26. S×e4 d×e4 27. c3 b×c3 28. b×c3 c×d4 29. c×d4 f6 30. e×f6 S×f6 31. Tab1 Sd5 32. Dd2 T×b1 33. T×b1 Dd6!
Svart är i klar fördel och hotar bl.a. att erövra d-bonden efter S×e3.
34. Se2 Da3 35. Lg1 Dd3 36. De1 Lc6?
Här förbiser Spassky det avgörande 36. — Tc8 37. Tc1 T×c1 38. S×c1 Dc2.
37. Td1 Da3 38. Sf4! S×f4 39. g×f4 Lb5 40. Le3 Ld3 41. h4!
Förseglingsdraget. Vit upnger försvaret av d4-bonden men får bra motspel.
41. — Dd6 42. h5! g5 43. Dg3 L×d4 44. L×d4 D×d4 45. f×g5 De5 46. D×e5 T×e5 47. g×h6 T×a5 48. Kg3 Tg5† 49. Kf2
Vits remichans ligger i hans aktiva spel med kungen mot de återstående svarta bönderna.
49. — a5 50. Ta1 K×h6 51. Lh1!
Nu hotar vit med Ke3.
51. — T×h5 52. Ke3 Lc2 53. Tc1 Th3† 54. Kd4 a4 55. L×e4 L×e4 56. K×e4 a3 57. Kd4 Remi.

Nr 70 SICILIANSKT

Spassky — Petrosian

Femtonde partiet

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. g3 g6 4. Lg2 Lg7 5. d3 d6 6. Sh3
En originell springarutveckling!
6. — Sf6 7. 0—0 Lg4
En i förbindelse med följande drag överraskande fortsättning, som ger vit ensam löparparet. Tydligen anser Petrosian, att detta inte innebär någon fördel i den slutna ställningen.
8. f3 L×h3 9. L×h3 0—0 10. Le3 Se8 11. Dd2 Sc7 12. Tae1 b6 13. Sd1 d5 14. De2 e6 15. f4 f5
Svart måste förhindra framstöten f4—f5.
16. Lc1 Tf7 17. Lg2 Dd7 18. Sf2 Td8 19. c3 b5 20. e×d5 e×d5 21. Ld2 c4 22. Df3 Se7 23. d×c4 b×c4 24. b3 Sc8 25. b×c4 d×c4 26. Lc1 Da4! 27. Td1 Tdf8 28. Le3 Sb6 29. Lc5 Tc8 30. Lb4 Sa6 31. Ld6 Da5 32. g4
Spassky spelar skarpt på vinst och erbjuder ett chansrikt bondeoffer.
32. — D×c3 33. De2! Df6 34. Tfe1 Td7 35. Le7 T×e7
Ett tvunget kvalitetsoffer, ty efter 34. — Df7 följer 35. T×d7 S×d7 36. Lb7.
36. D×e7 D×e7 37. T×e7 Sc5 38. g×f5 c3! 39. f×g6 h×g6 40. Te2 Tc7 41. Se4 Se6
I denna ställning blev partiet avbrutet.

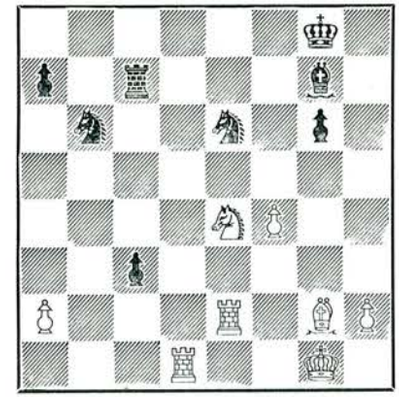

42. S×c3! Sd4 43. Te5! L×e5 44. f×e5 T×c3 45. T×d4 Kf7
Vit är i fördel, men det räcker inte till vinst.
46. Td6 Tc5 47. Tf6† Kg7 48. Le4 T×e5 49. T×g6† Kf7 50. Lc2 Te1† 51. Kf2 Ta1 52. Tc6 T×a2 53. h4 Sd5 54. Kf3 Ta3† 55. Ke4 Tc3 Remi.

Anm. av Ståhlberg i Aftonbladet

Nr 71 PIRCS FÖRSVAR

Petrosian — Spassky

Sextonde partiet

1. d4 g6 2. e4 Lg7 3. Sf3 d6 4. Le2 e6 5. c3
Liksom i det fjortonde partiet bemöter Petrosian som vit Spasskys "nyheter" i öppningen utan skärpa. Men det kanske kan bero på att han på så vis vill undgå preparerade varianter. Här verkar 5. c4 mera naturligt.
5. — Sd7 6. 0—0 Se7 7. Sbd2 b6 8. a4 a6 9. Te1 Lb7 10. Ld3 0—0 11. Sc4 De8 12. Ld2 f6 13. De2 Kh8 14. Kh1 Df7 15. Sg1 e5 16. d×e5 f×e5 17. f3 Sc5 18. Se3 De8 19. Lc2 a5 20. Sh3 Lc8 21. Sf2 Le6

Svart vill fortsätta med Lb3, vilket helt skulle blockera vits spel på damflygeln.
22. Dd1 Df7 23. Ta3 Ld7 24. Sd3 S×d3 25. L×d3 Lh6 26. Lc4 Dg7 27. Te2 Sg8 28. L×g8 T×g8 29. Sd5 L×d2 30. T×d2 Le6 31. b4 Df7 32. De2 Ta7 33. Ta1 Tf8 34. b5 T7a8 35. De3 Tab8.

I annat fall kan vit fortsätta med 36. S×b6 c×b6 37. D×b6 och få tre bönder för pjäsen.

36. Tf1 Dg7 37. Dd3 Tf7 38. Kg1 Tbf8 39. Se3 g5

På 39. — Lb3 40. c4 blir löparen instängd.

40. Tdf2 h5 41. c4 Dg6 42. Sd5 Tg8 43. De3 Kh7 44. Dd2 Tgg7 45. De3 Kg8 46. Td2 Kh7 47. Tdf2 Tf8 48. Dd2 Tgf7 49. De3 Remi.

Nr 72 SICILIANSKT

Spassky **Petrosian**

Sjuttonde partiet

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Sc3 g6 4. g3 Lg7 5. Lg2 Sf6 6. d3 0—0 7. Sh4 Tb8

Som förberedelse för b5, en vanlig metod för svart i den slutna varianten.

8. f4 d6 9. 0—0 Ld7 10. f5 b5 11. Lg5 b4 12. Sd5 a5 13. Kh1 Se5 14. Dd2 Lc6! 15. Tae1 a4 16. De2

Mera chansrikt var 16. h3 Dd7 17. g4 Db7 18. Se3, även om det är tvivelaktigt om vit skulle kunna uppnå någon fördel vid bästa spel från svarts sida.

16. — Dd7 17. Lc1 Db7 18. Se3 e6!

Hotar 19. — e×f5 jämte Tbe8.

19. f×e6 f×e6 20. Sf3 S×f3†

Spassky avböjde här ett remianbud.

21. T×f3 d5 22. e×d5 e×d5 23. Sg4! Tbe8 24. S×f6† L×f6 25. Te3 T×e3 26. D×e3 Te8 27. Df2 T×e1† 28. D×e1 Kf7 29. De2 De7 Remi.

Nr 73. DAMINDISKT

Petrosian **Spassky**

Artonde partiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. Sc3 Lb7 5. a3

Petrosians specialdrag i denna variant, vilket Spassky givetvis kände till och var beredd på. Det bästa svaret är 5. — d5, men utmanaren kommer nu med en verklig överraskning, sannolikt preparerad. Men försöket att förvirra världsmästaren slår inte väl ut.

5. — L×f3? 6. g×f3 Le7 7. f4 d5 8. f5!

Vit har redan positionellt vunnet spel. Det hotar 9. f×e6 f×e6 10. Lh3.

8. — e×f5 9. Lg2 0—0

Det bästa. Ty 9. — c6 10. c×d5 c×d5 11. Da4† eller Db3.

10. c×d5 Ld6 11. Dd3 g6 12. Lg5 Te8 13. h4 Sbd7

Inte 13. — h5, vilket besvaras med 14. 0—0—0, hotande f3 jämte e4.

14. h5 Tb8! 15. h×g6 f×g6 16. 0—0—0 b5 17. S×b5 Dc8 18. Td2?

Spassky har försvarat sig segt och får efter textdraget gott motspel. Riktigt är 18. Sc3 Db7 19. Dc2 och merbonden måste slutligen göra sig gällande.

18. — Db7 19. Sc3 Db3

Nu hotar 20. — L×a3 21. b×e3 D×a3† 22. Kd1 Da1†.

20. Dc2 Kg7 21. Lf3 h5 22. D×b3 T×b3 23. Tc2 Teb8 24. e3 Kf7 25. Td1 Sb6 26. L×f6 K×f6 27. Le2 h4 28. f4 Te8 29. Kd2

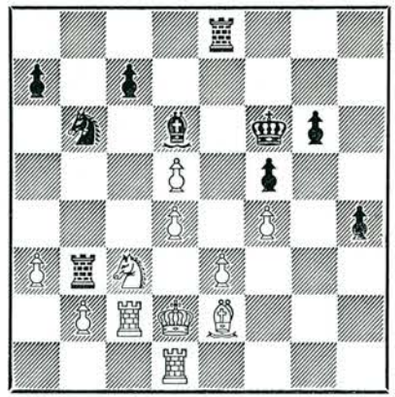

29. — T×c3!! 30. T×c3

Ty 30. b×c3 S×d5 och svart vinner också de båda bönderna e3 och f4.

30. — S×d5 31. Lb5!

På 31. Tb3 följer 31. — S×e3 jämte L×f4 och svart vinner.

31. — S×c3 32. L×e8 S×d1 33. K×d1 Remi.

Nr. 74 FRANSKT

Spassky **Petrosian**

Nittonde partiet

1. e4	e6	2. d4	d5
3. Sc3	Sf6	4. e5	Sfd7
5. Sf3	c5	6. d×c5	Sc6
7. Lf4	L×c5	8. Ld3	f6!

Dåligt är 8. — Db6 9. 0—0 D×b2 10. Sb5, vilket hotar Sc7 samtidigt som reträtten för den svarta damen avskäres, t.ex. 10. — 0—0 11. Ld2 med det starka hotet Lc3.

9. e×f6	S×f6	10. 0—0	0—0
11. Se5	Ld7		

Inte 11. — Se4 för 12. L×e4 T×f4 13. Sd3!

12. S×c6	L×c6	13. De2	De7
14. Tae1	Tae8	15. Lg3	a6
16. a3	Df7	17. b4	Ld4

Annars spelar vit Ld6 med kvalitetsvinst.

18. Le5	L×e5	19. D×e5	Sd7
20. Dg3	e5	21. f3	Df4?

Efter att ha nått minst lika spel går svart in på ett slutspel, som är fördelaktigt för vit. Det riktiga var 21. — Dh5.

22. D×f4	T×f4	23. Tf2	g6
24. Td2	Sb6	25. Tde2	Sd7
26. Sd1	b5	27. c3	Tf7

Här bjöd Petrosian remi, vilket Spassky avböjde.

28. Lc2	Kg7	29. Lb3	h5
30. Se3	Sb6	31. Sc2	Sd7
32. Te3	h4	33. h3	Tf6
34. Sd4	Lb7	35. a4	Td8
36. Sc2	b×a4?		

Ett fel i tidsnöd. Svart kunde lugnt ha fortsatt med 36. — g5.

37. L×a4	Sb6	38. Lb3	e4
39. Sd4			

Det hotar nu avbyte på e4 jämte Se6.

39. —	Kh6	40. Td1	

Och nu hotar 41. f×e d×e4 42. Sf5†.

40. —	Tc8	41. f×e4	

Förseglingsdraget, på vilket Spassky tänkte i 20 minuter.

41. —	d×e4	42. Se6	

Svart måste nu göra något mot det starka hotet Sc5.

42. —	Sc4	43. L×c4	T×c4
44. Sc5	Tf7	45. Ta1	

Därmed försäkrar sig vit om bondevinst och ett vunnet slutspel. De följde ytterligare:

45. — Kg5 46. Ta5 Kf4 47. Kf2 Ld5 48. Sb3!

Vit vill inte ge svart motchanser genom kvalitetsoffer på c5. Poängen är att svart nu inte kan spela tillbaka löparen till b7 för 49. Sd4 med matthoten Se6 och Se2.

48. — Ke5† 49. Ke2 Tc6 50. Sd2

Spassky fortsätter med sina djupt anlagda springarmanövrer, som startade redan i 26. draget! Nu hotar framför allt c4 med pjäsvinst men också Sf3.

50. — Ke6 51. S×e4 Lc4† 52. Kd2 Td7† 53. Kc2 Kf7 54. Te5 Kg7 55. Sd2! Lb5 56. Sf3 La4† 57. Kb2 Td1 58. T5e4 Tf1 59. Te1 T×e1 60. T×e1 Tf6 61. Te4 g5 62. S×g5 Tf2† 63. Ka3 Lc6 64. T×h4 L×g2 65. Se4 Te2 66. Sc5

Detta är det sextonde och sista draget med denna springare, räknat från och med det 26. draget!

66. — Lf1 67. Tf4 Te1 68. h4 Uppg.

Nr 75. NIMZOINDISKT

Petrosian **Spassky**

Tjugonde partiet

1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. e3	0—0
5. Ld3	c5	6. Sf3	d5
7. 0—0	Sc6	8. a3	L×c3
9. b×c3	d×c4	10. L×c4	Dc7

Det vanliga spelsättet i denna variant. Svart förbereder e6—e5.

11. Ld3	e5	12. Dc2	Lg4

Här spelas vanligen 12. — Te8 med idén 13. e4 c4! 14. L×c4 Sa5. Även denna gång avviker Spassky från anvisade vägar.

13. S×e5	S×e5	14. d×e5	D×e5
15. f3	Ld7		

I den normala varianten skulle svart i denna ställning haft ett torn på e8. På sätt och vis har han alltså förlorat ett drag.

16. a4	Tfe8	17. e4	c4
18. Le2	Le6?		

Svart har med framstöten c5—c4 förhindrat det hotande f3—f4 (18. L×c4? Dc5†), men nu borde han fortsatt med 18. — Dc5† för att förhindra 19. Le3.

19. Le3	Dc7	20. Tab1	Sd7
21. Tb5!	b6	22. Tfb1	Dc6
23. Ld4	f6	24. Da2	Kh8
25. Lf1	h6	26. h3	Tab8
27. a5!			

Det riktiga genombrottet, som samtidigt innebär ett fint kvalitetsoffer: 27. — a6 28. T×b6 S×b6 29. a×b6, vilket leder till erövring också av a6-bonden och klar vinst.

27. —	Tb7	28. a×b6	a×b6
29. Df2?			

Men här ger spelet på bondevinst svart

goda motchanser. Bättre var 29. g4 eller 29. Da3.

29. — Ta8 30. Db2

Det gick ju inte att slå på b6 för Tab8 och svart vinner pjäs.

30. — Tba7! 31. L×b6 Ta2
32. Db4 Tc2?

Spassky kvitterar världsmästarens försummelse. Hans chans låg här i antingen 32. — T2a4 jämte Tb8 eller 32. T8a3 med avsikten Tb3.

33. Lf2 Dc7

Förhindrar 34. Le3.

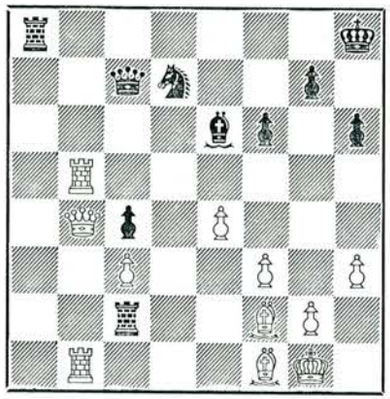

34. De7! L×h3

På 34. — Taa2 följer 35. Tb8†! med avgörande kungsangrepp.

35. g×h3 T×f2 36. K×f2 Dh2†
37. Lg2 Se5 38. Tb8† T×b8
39. T×b8† Kh7 40. Td8 Sg6
41. De6 Uppg.

Nr 76. FRANSKT

Spassky Petrosian

Tjugoförsta partiet

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 d×e4 5. S×e4 Le7 6. L×f6 L×f6 7. c3 Sd7 8. Sf3 0—0 9. 9. Ld3 e5 10. Dc2 e×d4 11. c×d4 g6 12. h4 Lg7 13. h5 Sf6 14. h×g6 h×g6 15. 0—0—0

Här rekommenderar Tal 15. Seg5 med idén att besvara Te8† med Kf1.

15. — S×e4 16. L×e4 Lg4! 17. Db3 Dd6 18. Th4 Df4† 19. De3

Inte 19. Sd2 L×d1 20. T×f4 L×b3.

19. — D×e3† 20. f×e3 L×f3 21. g×f3 c6 22. Kd2 Tfe8 23. b4 Lf6 24. Tg4 Te7 25. Ld3 Tae8 26. Te1 a6 27. Lc4 Kg7 28. Tgg1 Th8 29. Th1 T×h1 30. T×h1 Td7 31. Lb3 Ld8 32. f4 f5 33. Kd3 a5 34. b×a5 L×a5 35. Tc1 Kf6 36. Tc4 Td8 37. Ke2 Lc7 38. Ta4 g5 39. f×g5† K×g5 Remi.

Nr 77. OREGELBUNDET

Petrosian Spassky

Tjugoandra partiet

1. d4 b5

Desperation — inte nonchalans. Endast tre partier återstår av matchen och Spassky måste vinna två av dem för att bli världsmästare. Han måste därför spela på vinst också som svart, och han ser som sin enda chans att försöka locka ut världsmästaren från den fästning av erfarenhet och gedigna förberedelser, som denne försvarar.

2. e4 Lb7 3. f3 a6 4. Le3 e6 5. Sd2 Sf6 6. c3 Le7 7. Ld3 d6 8. a4 c6 9. Se2 Sbd7 10. 0—0 0—0 11. Sg3 Te8 12. a×b5 a×b5 13. T×a8 D×a8 14. Dc2

Spasskys försök att locka motståndaren på avvägar har helt misslyckats. Denne avstår från direkta vederläggningsförsök och nöjer sig med att ha spelet under kontroll.

14. — Lf8 15. b4 Db8 16. Sb3 g6 17. Ta1 e5 18. Df2

Befrielsedraget c6—c5 skall förhindras.

18. — d5 19. d×e5 S×e5 20. Lc2 Lg7 21. La7 Dc7 22. Lb6 Db8 23. La7 Dc7 24. Lb6 Db8 25. La7

Remianbud genom draguppprepning, vilket Spassky inte har råd att acceptera, trots att han står sämre! Men också Petrosian kunde här ha påfordrat remi!

25. — Dc8 26. Ld4 h5 27. h3 h4

Komplikationer till varje pris!

28. Sf1 d×e4 29. f×e4 Sed7 30. Sd2!

Om vit genast slår på h4, följer 30. — c5 med angrepp på e4. Nu däremot hotar 31. D×h4.

30. — c5 31. S×c5 S×c5 32. b×c5 L×e4

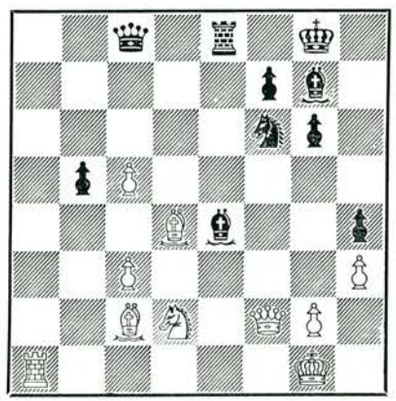

Svart förlorar nu snabbt. Likaså efter 32. — S×e4 33. L×e4 L×e4 34. L×g7 K×g7 35. Dd4† och vit vinner pjäs.

33. Lb3! Lf5

Eller 33. — Dc6 34. Ta7 Ld5 35. L×d5 D×d5 36. L×f6.

34. Ta7 Sd7 35. Sf3 Db8

och Spassky gav upp utan att vänta på det förkrossande 36. c6.

— o —

I en intervju av Salo Flohr i Schweizerische Schachzeitung uttalar sig de båda spelarna om den egendomliga draguppprepningen.

Petrosian: Principiellt hade jag inte något emot remi, fast jag stod mycket bättre. Men jag ville inte tillkalla överdomaren, eftersom det tycktes mig väl fegt. Om Spassky ville ha remi, så skulle han ha påfordrat det. Men jag var övertygad om, att han skulle spela på vinst.

Spassky: På grund av matchställningen kunde jag inte vara nöjd med remi. Fast jag förstod, att jag efter 25. La7 kanske bara hade 10 % chans att vinna, så bestämde jag mig för att inte tillkalla O'Kelly för att fastställa remin. Rent schackligt sett borde jag ha accepterat remi, men i sådana ögonblick är det svårt att tänka logiskt och sunt.

Nr 78. FRANSKT

Spassky Petrosian

Tjugotredje partiet

1. e4 e6 2. d4 d5
3. Sc3 Sf6 4. Lg5 d×e4
5. S×e4 Le7 6. L×f6 L×f6
7. Sf3

Vanligare än 7. c3, som Spassky försökte i det tjugoförsta partiet.

7. — Ld7

Ett så gott som helt oprövat drag i denna ställning. Det verkar som om Petrosian, sedan titelfrågan avgjorts, inte kunde mobilisera något intresse för de två återstående partierna och att han kunde tillåta sig att experimentera, utan att ta saken på fullt allvar. Det är betecknande att världsmästaren, som annars tog ut tiden väl och ofta var i tidsnöd, endast använde 36 minuter för hela detta parti!

8. Dd2 Lc6 9. S×f6† D×f6
10. Se5 0—0 11. 0—0—0 Sd7?

En otålig avveckling, som försvagar damflygeln och inte alls är i Petrosians stil. Det riktiga är 11. — Td8, följt av Le8 och Sc6.

12. S×c6 b×c6 13. h4! Tab8
14. Th3 c5 15. Dg5!

Därmed framtvingar Spassky ett gynnsamt slutspel. 15. — D×f2 går inte för 16. Tf3 Dg1 17. Lb5.

15. — c×d4 16. D×f6 S×f6
17. T×d4 Tb7 18. Tb3 T×b3
19. a×b3 Ta8 20. Tc4 Se8
21. Ta4 Sd6 22. g3

Svart har inget försvar mot Lg2, och slutspelet är lätt vunnet för vit. Det följde:

22. — Kf8 23. Lg2 Tc8 24. T×a7 Ke7 25. Kd2 h6 26. c4 g5 27. h×g5 h×g5 28. Kc3 Kd7 29. b4 Th8 30. b5 Th2 31. Lc6† Kd8

och svart gav samtidigt upp, då 32. c5 avgör snabbt.

Nr 79. KUNGSINDISKT

Petrosian Spassky

Tjugofjärde partiet

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 0—0 5. Sc3 d6 6. e3 Sbd7 7. Sge2 a6 8. b3 Tb8 9. a4

Med det positionella hotet att spela a5 vid tillfälle. I detta parti spelade Petrosian åter för fullt. Dels var matchsegern en prestigesak för honom, dels var det bestämt att det uppsatta penningpriset skulle delas i händelse av att matchen slutade oavgjord.

9. — a5 10. La3 c6 11. 0—0 Dc7 12. Dd2 Te8 13. Tac1 Ta8 14. Tfd1 Sb8 15. h3 Sa6 16. Kh2 h5 17. f4 Sb4 18. Tf1 e5 19. f×e5 d×e5 20. d5 Td8 21. e4

En del ryska mästare anser, att vit här står på vinst, men det återstår att bevisa. Att han har det bättre spelet är dock klart.

21. — Sd7 22. Tb1! Sc5 23. Sa2

Nu visar sig poängen med 22. Tb1. Ty om nu 23. — S×a2 så 24. L×c5.

23. — Sa6 24. De3 Db6 25. Sec1

Därmed tillåter Petrosian 25. — S×a4, men Spassky vågade sig inte in på bondevinsten, sedan han övervägt saken i 19 minuter. Med anledning av detta citerar O'Kelly i Deutsche Schachzeitung ett uttalande av Botvinnik: "När Tal erbjuder ett offer, så antages det ögonblickligen av motståndarna, när jag gör det så funderar de på saken en lång stund, när Petrosian gör det så avböjer de genast". På 25. — S×a4 skulle 26. Df3 vara mycket obehagligt för svart.

25. — Da7 26. Sd3 S×d3 27. D×d3 Te8 28. Tb2 Sc5 29. De3 Sd7 30. Dc1

En överraskning. Med tanke på matchställningen väntade man sig här dambyte med klar fördel för vit i slutspelet. Men Petrosian vill avgöra med ett kungsangrepp.

30. — Db6

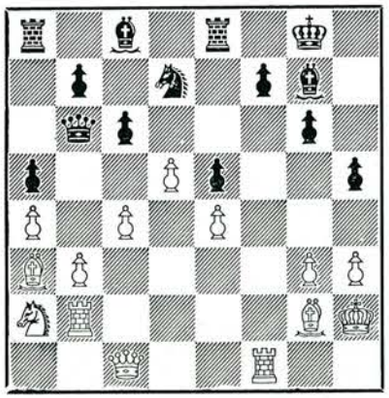

31. Tbf2! f6

Inte heller nu blev Petrosians offererbjudande accepterat, och denna gång iakttog Spassky Botvinniks regel (beträffande Petrosian) och tänkte bara i två minuter. Givetvis såg han också att efter 31. — D×b3 32. Tf3 D×a2 33. T1f2 den vita damen är fångad.

32. Tf3 Dd2 33. Sc3 Sf8 34. Dc2 Sh7 35. Td3 Dc7

Spassky har manövrerat skickligt i försvaret och avvärjt det värsta. Spelet går nu i ganska snabbt tempo fram till tidskontrollen.

36. De2 Lh6 37. h4 Lf8 38. d6 Df7 39. Lh3 L×h3 40. K×h3 Ted8 41. c5

Förseglingsdraget, som världsmästaren bestämde sig för på nolltid.

41. — De6† 42. Kg2 Lh6

Inte 42. — D×b3 för 43. Sd5 jämte S×f6.

43. Sd1 Sf8 44. Sb2 Sd7 45. Tdf3 Dg4 46. Dc4† Kg7 47. Sd3 Te8 48. Tb1 De6 49. D×e6 T×e6

Här avböide Spassky ett remianbud av Petrosian. Och redan i nästa drag gör världsmästaren ett fel!

50. b4? a×b4 51. T×b4 Ta7 52. Tb2 Te8 53. Tf1 Kf7 54. a5 Ke6 55. Lb4 Le3 56. Te2 Ld4 57. Kh3 Tf8 58. Tc1 T7a8

Vit måste nu avvakta.

59. Kg2 Tg8 60. Se1 g5 61. Sf3 g×h4 62. S×h4 Tg4 63. Sf5 Tag8 64. Kh3 T8g5 65. Tb1 T×e4 66. T×e4 T×f5 67. Te2 Tf3 68. Kg2 Td3 69. Td2 Te3 70. Ta2! f5

Petrosian försvarar på ett indirekt sätt de hängande bönderna på c5 och d6. I detta moment går inte 70. — L×c5 71. L×c5 S×c5 72. T×b7!! S×b7 73. a6 och vit vinner!

71. Le1! S×c5 72. Lf2 Tb3 73. T×b3 S×b3 74. Ta3 Sc5 75. L×d4 e×d4 76. Tf3! d3 77. Kf2

Här togs partiet remi på förslag av Spassky.

Danmarks Radio 20—22 maj 1966

Nr 80. KUNGSINDISKT

Bent Larsen		Geller	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. g3	Lg7	4. Lg2	0—0
5. Sf3	d6	6. 0—0	Sbd7
7. De2	e5	8. Td1	Te8
9. Sc3	e4!?		

Geller är på kamphumör och demonstrerar, hur svart genom ett kvalitetsoffer kan få initiativet och ett chansrikt angrepp.

10. Se1 e3! 11. L×e3 T×e3!?

Korrekt eller ej — i varje fall chansrikt.

12. f×e3 h5

Till att börja med är det bonden på g3 som är angreppsmålet, och nu hotar svart med h5—h4.

13. Sf3	Sg4	14. Td3	Lh6
15. Sd1	De7		

Nu är det Be3 som svart är ute efter.

16. Db3	Sf8	17. h3	Sf6
18. Sf2	Lf5	19. Te1	Te8

Svart ökar trycket och bryr sig inte om kvalitetsvinsten L×d3.

20. D×b7 L×e3 21. T×e3

Det skulle varit intressant att se Gellers fortsättning på angreppet efter t.ex. 21. Ta3. Kanske följande: 21. — L×f2 22. K×f2 Se4† 23. Kg1 S×g3 24. e3 Le4.

21. — D×e3 22. Db3 Dh6

Nu hotar svart med Te3.

23. e3 S8h7 24. Dc3 (?)

Svagt spelat, men vit har det svårt trots merbonden.

24. —	Se4	25. S×e4	L×e4
26. Sd2	L×g2	27. K×g2	h4

Först nu är Bg3 fullmogen!

28. Dd3?

Här var 28. e4 absolut nödvändigt.

28. — h×g3 29. Se4

På 29. e4 följer 29. — Sg5 30. D×g3 S×h3 eller 30. Th1 Se6!

29. —	f5	30. S×g3	f4!
31. Se4	Dh4	32. Tg1	

Eller 32. Sf2 Dg3† 33. Kf1 f×e3.

32. —	f3†	33. K×f3	D×h3†
34. Tg3	Df5†	35. Ke2	T×e4

och vit gav upp.

Anm. för TfS av Eigil Pedersen

Nr 81. BENONI

Salo Flohr		Bent Larsen	
1. d4	Sf6	2. c4	c5
3. d5	e5	4. Sc3	d6

Som bekant är Flohr inte någon typisk angreppsspelare, och därför väljer Larsen en "passiv" uppställning, som enligt elementära strategiska principer ger vit valet mellan att bryta med f4 eller b4 — allt efter temeramentet — medan svart å andra sidan har valet fritt mellan dragen f5 och b5.

5. e4	g6	6. Ld3	Lg7
7. Sge2	Sbd7	8. h3	a6

Flohr berättar, att han spelat denna variant mot Aljechin och att partiet slutade med remi. Men mot Larsen går det inte!

9. Le3 Sh5

Redan här är Larsen beredd att offra en bonde för att ge Lg7 "nytt" liv. Därtill kommer att den dåliga springaren på d7 i så fall får tillgång till fältet e5.

10. Dd2 0—0 11. g4

Nu är framstöten f7—f5 ganska tvivelaktig för svart och springaren måste förklara sig.

11. — Sf4 (!)

Utropstecknet är satt inom parentes, därför att draget redan var förberett efter 9. — Sh5.

12. S×f4	e×f4	13. L×f4	Se5
14. Le2	b5 (!)		

Felaktigt vore här framstöten f5, då vit efter 15. g×f5 g×f5 får angrepp på den öppna g-linjen efter Tg1. Textdraget har till syfte att störa den vita utvecklingen och först och främst att förhindra den långa rockaden. Det är spelat i bästa "internationella" stil med kombinationer på båda flyglarna!

15. c×b5 a×b5 16. S×b5 Ta4 (!)

En högst originell tornmanöver och ett bevis för att svart som ersättning för de båda bönderna har övertagit initiativet.

17. Sc3 Td4

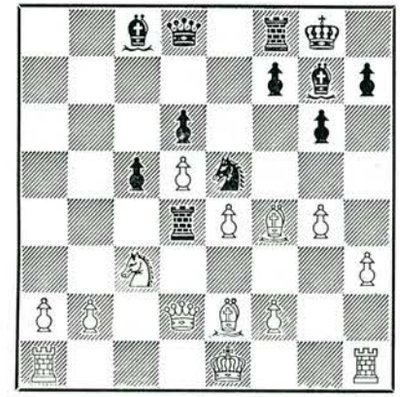

Det svarta tornet har trängt djupt in i den vita ställningen och det vimlar redan av kombinationer!

18. De3 Te8

Lägg märke till Larsens "glidande" stil. Frestande är f7—f5, men efter bondeavbytet skulle vit få motchanser på g-linjen.

19. Dg3 (?)

Flohrs första fel! Han har två merbönder men har svårt att finna ett bra fält för kungen, och nu demonstrerar Larsen, hur ett initiativ skall kvarhållas genom att spela på fälten. Alldeles som fotbollsspelare — åtminstone de professionella — låter bollen göra arbetet. I schack är det ofta fältens färg som gör arbetet!

19. — g5! 20. Le3 Sg6!

Svart är nu också införstådd med att ge kvalitet genom 21. L×d4 c×d4, men efter 22. Sb5 följer 22. — T×e4 23. S×d6 T×e2† 24. K×e2 Sf4† med avgörande angrepp.

21. Lb5 Td×e4 22. S×e4 T×e4 23. 0—0 (?)

Svart har visserligen offrat kvalitet, men textdraget är detsamma som att sticka in huvudet i lejonets gap, särskilt som lejonet heter Larsen. Den enda chansen att komplicera spelet var 23. Ld3, även om svart med 23. — Da5† 24. Kf1 Sf4! har ett starkt angreppsspel.

23. —	Tb4	24. Ld3		Le5
25. Df3	Sh4	26. Dd1		Df6
27. a3				

Också efter 27. f3 T×b2 kommer det svarta tornet med i angreppet, t. ex. 28. Lf2? Df4 eller 28. Le2 Ld4!

27. —	Sf3†	28. Kg2	

Eller 28. Kh1 T×g4!

28. —	L×g4!		

Därmed får Bent sina utlagda pengar tillbaka med god ränta.

29. a×b4			

På 29. h×g4 följer matt i några få drag.

29. —	Sh4†	30. Kg1		L×d1
31. Tf×d1	c×b4	32. Le4		L×b2
33. Ta8†	Kg7	34. Tb8		Le3
35. T×b4				

Vit försvarar sig efter bästa Flohr-mönster och har vunnit en bonde tillbaka, men bonden på h3 kan han inte hålla!

35. —	Sf3†	36. L×f3		D×f3
37. Td3				

Eller 37. Ld4† Kg6!

37. —	Le5	38. Tg4		h6
39. Td2	D×h3	40. Tg2		f6

Och vit gav upp, då den svarta bondens framryckning efter Df3, följt av h5—h4—h3, inte kan stoppas, och tornet har inte något flyktfält.

Anm. för TfS av Eigil Pedersen

FRÅN SM

Nr 82. SPANSKT

Martin Johansson		Åke Olsson	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	Sf6		

Berlinerförsvaret, som dock snabbt länkas in i den öppna varianten.

4. 0—0	S×e4	5. d4	a6
6. La4	b5	7. Lb3	d5
8. d×e5	Le6	9. c3	Le7
10. Le3	0—0	11. Sbd2	Sc5
12. Lc2	Sd7!		

En beaktansvärd idé, som ger svart ett tillfredsställande spel.

13. Lf4 (?)			

Bättre än 13. Ld4, som Martin spelade mot Sköld i åttonde ronden.

13. —	Lg4?		

Ett omotiverat drag! Efter 13. — f5! hade svart stått utmärkt.

14. Db1	g6	15. h3		L×f3

Bättre var 15. — Le6.

16. S×f3	Sc5	17. Td1	

Inledningen till en manöver, som ger svart goda motchanser.

17. —	a5	18. Le3		Dd7
19. Dc1	Tfd8	20. a4!?		

Ett överraskande drag, som för till intressanta förvecklingar.

20. —	S×a4	21. c4	

På 21. Lb3 kunde ha följt 21. — De6 22. Sg5 L×g5 23. L×g5 Sc5.

21. —	Sb4	22. c×b5		Sb6
23. Sd4	Sc4	24. Lf4		Lc5

En mycket svårbehandlad ställning, där båda spelar på vinst!

25. b3	L×d4	26. T×d4		c5
27. Td1	Sb6	28. Lg5		

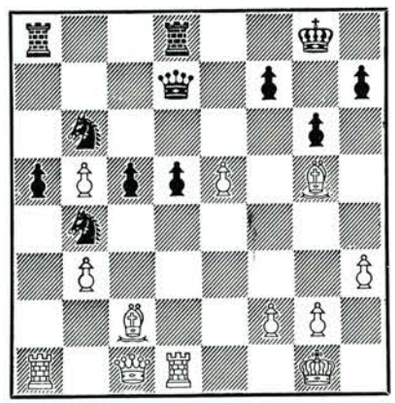

28. —	De6		

Ett skenbart chansrikt kvalitetsoffer, men antagligen var 28. — Tdc8 29. Lf6 De8 att föredraga.

29. L×d8	T×d8	30. f4		d4
31. Ld3!				

En stark parad, som säkerställer vits fördel.

31. —	Tc8	32. Lc4		Df5
33. T×a5	Sbd5	34. L×d5		S×d5
35. b6	S×f4	36. Dd2!		D×e5
37. Te1	Dd6			

Eller 37. — Dg5 38. Dh2, och vit bör vinna.

38. b7	Tf8	39. Ta8		d3
40. Tae8	Dd4†	41. Kh1		Uppg.

Anm. för TfS av
Gideon Ståhlberg

Nr 83. KUNGSINDISKT

Hans Ek		Arne Burehäll	
1. d4	Sf6	2. Sf3	d6
3. g3	Sbd7	4. Lg2	g6
5. c4	Lg7	6. Sc3	0—0
7. h3	e5	8. Le3	

En av Spielmann rekommenderad och på 1930-talet ofta spelad variant, som numera övergivits av stormästarna.

8. —	Te8	9. 0—0		c6
10. Dd2	e4	11. Se1		d5
12. c×d5	c×d5	13. Tc1		a6

Enklare var 13. — Sb6 14. b3 Ld7.

14. Sc2	Sb6	15. b3		Le6
16. Kh2	Dd7	17. a4		Sc8
18. a5	b5	19. Sb4!		

En utmärkt plats för springaren!

19. —	Se7	20. Sca2		Tec8
21. Lf4	Db7	22. Le5		Sd7
23. L×g7	K×g7	24. f3		e×f3
25. e×f3	Sf5?			

Burehäll utmanar ödet och inbjuder vit till den följande kungsattacken. I stället borde han genom 25. — T×c1 ha spelat på förenkling.

26. g4	Se7	27. f4		T×c1
28. T×c1	Tc8	29. Tf1		Kh8
30. Kg1	Sb8			

Härigenom försämras svarts redan prekära situation.

31. Sd3	Sd7	32. Sc5!		S×c5
33. d×c5	Dc7	34. b4		Kg8

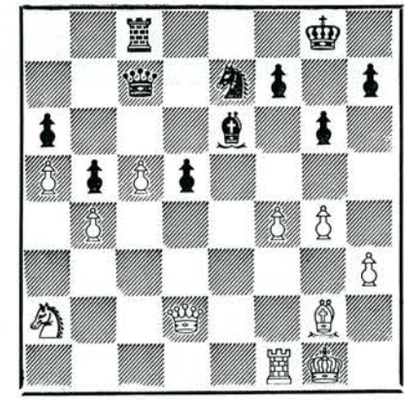

35. f5!	g×f5	36. Dg5†		Sg6
37. g×f5	De5	38. h4		Dd4†

Eller 38. — h6 39. Dg4 Ld7 40. h5.

39. Kh1	L×f5	40. D×f5		D×h4†
41. Dh3	Dd8	42. Sc3		Tc6
43. S×d5	Te6	44. Df5		Dh4†
45. Kg1	Kh8	46. Sf4		S×f4
47. D×f4	Uppg.			

Anm. för TfS av
Gideon Ståhlberg

GERT SVENSSON
juniormästare

Ny juniormästare 1966 blev Gert Svensson, Skänninge, efter seger i finalen, som spelades i Örebro i samband med student-VM. Den 17-årige segraren har två gånger vunnit grupper i Skolungdomens, och i Hallsbergs-turneringen placerade han sig på andra plats. 1965 blev han tvåa i sin grupp efter Liljedahl. En annan av favoriterna, Gerhard Jörgensen, SK Fenix, startade dåligt med två förluster men vann de återstående partierna. Sista ronden blev dramatisk, då det teoretiskt var möjligt att fyra av finalisterna kunde hamna på samma poäng med fortsatt särspel som följd.

Resultat: 1) Gert Svensson 3½, 2) Gerhard Jörgensen 3, 3—4) Bo Jonsson, Uppsala AS och Tommy Liljeros, Kristallens SK 2½, 5) Ingvar Carlsson, Linköpings ASS 2, 6) Lars Falk, Uppsala ASS 1½.

Gustav Laneryd

en av MAS stöttepelare, fyller 50 år den 9/9. Bland framgångarna må nämnas DM 1965 samt tre delade 2 pris i SSF:s 1 klass. I 16 år har han tillhört MAS styrelse, varav några som ordf. TfS lyckönskar Laneryd på födelsedagen och MAS för Laneryd.

Studier

Bidrag och lösningar till ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 A, Kungälv.

1319. Poul Hage,
Rønne.

4+5=9 Remi

1320. B. V. Badaj,
Baku.

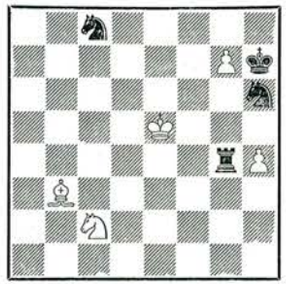

5+4=9 Remi

1321. B. Soukup-Bardon,
Prag.

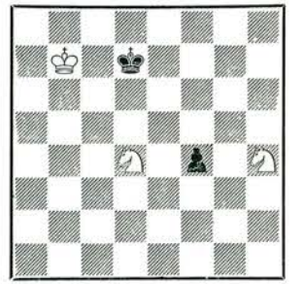

3+2=5 Vinst

1322. R. Heiskanen,
Helsinki.
Nyversion.

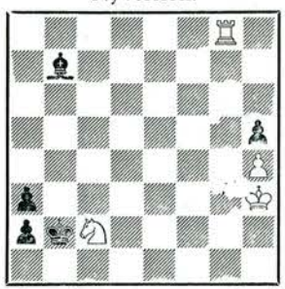

4+5=9 Remi

Lösningsfrist: 30 september 1966.

Omslagsstudie nr 6

Lösningsfristen utgår den 25 september 1966. För att lösning skall bli godkänd krävs att alla väsentliga varianter är redovisade.

Tre bokpriser utdelas för varje uppgift, varjämte tio priser utlottas bland dem som under året insänt flest godkända lösningar: 50, 25, 15 och 10 kronor samt sex bokpriser.

Lösningarna insändas i slutet kuvert till Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7. Skriv "Omslagsstudie 6" på kuvertet. Lösarna ombedes texta eller maskinskriva namn och adress på samma blad som lösningen.

Omslagsstudie nr 4

Lösning: 1. Tc7† Td7! (Efter andra drag blir svart matt) *2. Dc5†!* (Ej 2. De3† *Kd8!* 3. Dc5 Td5†) 2. — *Kd8! 3. Kh6!!* Dragtvång: 3. — D×c7 4. Df8 matt eller 3. — T×c7 4. Df8† etc.

Studien är författad av H. Rinck och publicerad 1926. De flesta av dem, som inte fann lösningen, lockades på avvägar av 1. De3†.

Etappristagare: Birger Gustafsson, Uppsala, Rolf Lekander, Vislanda, Paul Perkonoja, Finland.

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

12142. Tore Andersson
Tyringe

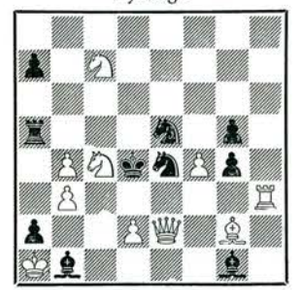

Matt i 2 drag

12143. C. M. Bent
Newbury

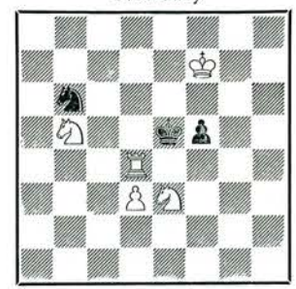

Matt i 2 drag

12144. Bertil Gedda
Göteborg

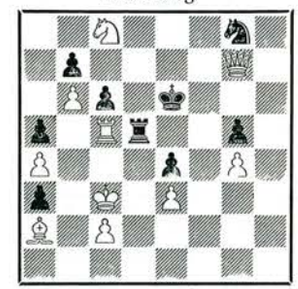

Matt i 2 drag

12145. B. Genkin
Moldau

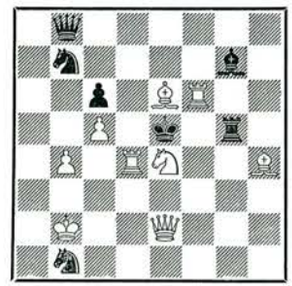

Matt i 2 drag

12146. Fritz Hoffmann
Weissenfels

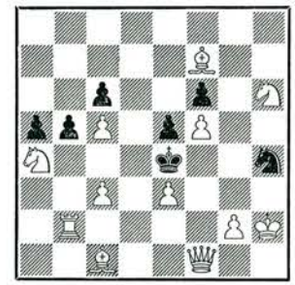

Matt i 2 drag

12147. Edvin Karlsson
Gräsmyr

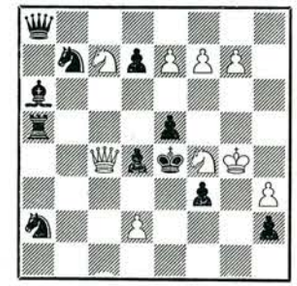

Matt i 2 drag

12148. Tapani Tikkanen
Idensalmi

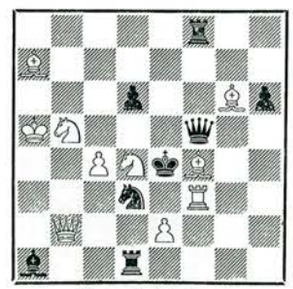

Matt i 2 drag

12149. Nils G. G. van Dijk
Bergen

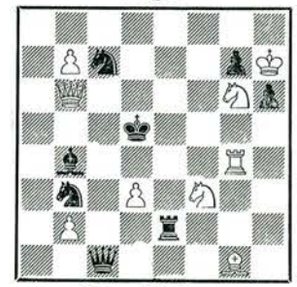

Matt i 3 drag

12150. Poul Hage
Rönne

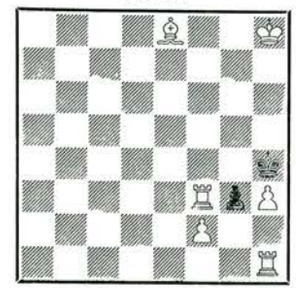

Matt i 3 drag

12151. Artur Hemmingsson
Hammerdal

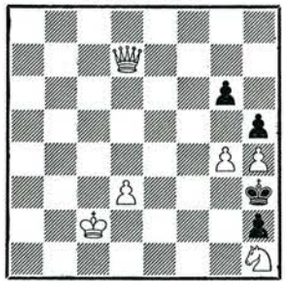

Matt i 3 drag

12152. S. Jensen
Vojens

Matt i 3 drag

12153. Michael Keller
Geldern

Matt i 3 drag

12154. E. A. Wirtanen
Helsingfors

Matt i 3 drag

12155. Jozsef Szöghy
Budapest

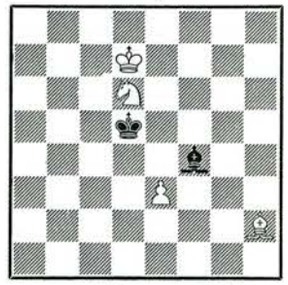

A) Hjälpmatt i 2 drag
B) Do med vit Kc2

12156. Axel Åkerblom
Avesta

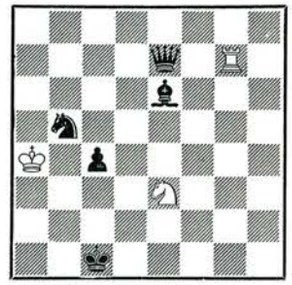

Hjälpmatt i 2 drag
4 lösningar

Tjeckerna vann VM för döva

Det femte världsmästerskapet för döva, som ägde rum i Leksand 22.6—3.7, resulterade i en knapp seger för det tjeckiska laget. Sammanlagt deltog ett 60-tal spelare från åtta olika nationer, nämligen Sverige, Finland, Östtyskland, Västtyskland, Danmark, Holland, Tjeckoslovakien och Ungern. Samtidigt avhölls de dövas åttonde internationella schackkongress under ledning av presidenten i ICSC Heinz Meurer, Leipzig. Vid inledningen talade också generalsekreteraren Hugo Edenås, Borlänge, samt kommunalfullmäktiges ordförande Erik Tirus, vilken hälsade kongressen välkommen till Leksand.

Tävlingen blev på slutet mycket tillspetsad och dramatisk. Segertippade var ungrarna, de tidigare världsmästarna, men de lyckades i sista ronden inte nå mer än 2—2 mot Danmark, medan tjeckerna slog finnarna med 4—0 och därmed — om än knappt — bärgade årets världsmästerskap i lag-schack för döva.

Slutställning: Tjeckoslovakien 20 poäng, Västtyskland 19½, Ungern 18, Östtyskland 17½, Danmark 15½, Holland 10½, Sverige 6, Finland 5.

Det tjeckiska laget erhöll ett av det svenska schackförbundet uppsatt hederspris samt vidare schackpjäser i jätteformat. Vid prisutdelningen medverkade förutom Heinz Meurer och Hugo Edenås även Gunnar Zetterström, ordförande i Sveriges dövas schackförbund. Riksförbundet representerades av Lars Bäckström. Det internationella förbundets fana överlämnades till representanterna för Ungern, som svarar för nästa VM.

Här följer tävlingens bästa parti: Pötzsch (DDR) — Bereczky (Ungern): 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. d4 e×d4 4. S×d4 Sf6 5. f3 d5 6. Lb5 d×e4 7. f×e4 Ld7 8. L×c6 b×c6 9. Lg5 h6 10. L×f6 D×f6 11. Dd3 Tb8 12. Tf1 Dg6 13. Sc3 Lb4 14. 0—0—0 0—0 15. Sf5 Dg5† 16. Kb1 L×f5 17. T×f5 D×g2 18. Td2 Dg1† 19. Tf1 Dc5 20. Tf5 Dg1† 21. Tf1 D×f1! 22. D×f1 L×c3 23. Td7 T×b2† 24. Kc1 T×a2 25. Uppg.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK erbjuder

äldre årgångar av Tidskrift för Schack

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.
Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1910	8 „	1923	8 „	1956	10 „
1911	8 „	1924	6 „	1957	10 „
1912	8 „	1926	6 „	1958	10 „
1913	8 „	1927	3 „	1959	10 „
1914	8 „	1929	6 „	1960	12 „
1915	8 „	1931	6 „	1962	12 „
1916	10 „	1932	6 „	1963	12 „
1919	8 „	1954	10 kr	1964	12 „
1920	5 „	1955	10 „	1965	12 „
1921	6 kr				

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34.
Komplettering av ofullständiga årgångar sker i görligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker TfS även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Bland pärlorna: 1912 och 1916 med Nordiska kongressböcker. Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av TfS — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

TIDSKRIFT för SCHACK

SVERIGES SCHACKFÖRBUND

Sveriges Schackförbunds kansli,

Birger Jarlsgatan 18 III, Stockholm Ö, tel. 08 - 60 72 44.

Kansli- och telefontid: Månd.—torsd. kl. 10—15.30, fredagar kl. 10—14 och 18—20.

Ordförande: Nils Kellgren, Drömstigen 2, Bromma, 08 - 25 01 11

Vice ordf.: J. E. Ekelund, Nygatan 66, Örebro, 019 - 11 59 27

Skattmästare: Harald Norell, Lagmansvägen 15, Södertälje, 0755 - 398 00

Protokollsekreterare: Kenneth Abrahamsson, adr. kansliet

Kansliföreståndare: Henry Andersson, " "

Riksinstruktör: Lars Bäckström, " "

BOKFONDEN ERBJUDER:

Nr 1	SSF:s årsbok 1917	Kr	2:—
2	„ 1918		2:—
3	„ 1919		2:—
4	„ 1920		2:—
5	„ 1921		1:50
6	„ 1922—23		1:—
7	„ 1924		1:—
8	„ 1925—26		1:—
9	Nordiska Schackkongresserna 1897—1899—1910		6:—
10	„ Stockholm 1905		4:—
11	„ Köpenhamn 1907		3:—
12	„ Stockholm 1912		6:50
13	„ Köpenhamn 1916		3:—
14	„ Kristiania 1917		2:50
15	„ Göteborg 1919		2:—
16	Nordisk Schacktid. okt. 1929		1:—
17	„ nov. 1930		1:—
18	Schacklandskamperna 1948		5:—
19	Lär dig spela schack, häftad		1:50
20	Ludvig Collijn 1878—1928		2:—
21	Ludvig Collijn till minne		1:50
22	E. Carlén: Schackspelet i Sverige		3:50
23	K. Richter: Schackkavalkad del II, bunden		6:75
24	Samuel Lloyds problem, häftad		3:—
25	P. S. Leonhardt: Zur Spanischen Partie		2:—
26	Hans Kmoch: Rubinstein vinner		7:—
27	S. Tarrasch: S:t Petersburgsturneringen 1914, bunden		8:—
28	Moskva 1951, bunden		7:50
29	Saltsjöbaden 1952, bunden		12:—
30	Göteborg 1955, bunden		22:50
31	Zürich-Moskva 1953, bunden		20:—
32	Collijns lilla lärobok, bunden		4:—
33	Aftonbladets problemturneringar, häftad		1:50
34	Keres: Franskt parti, bunden		20:—
35	Keres: Franskt parti, häftad		16:—
36	Euwe: Spelöppningsteori, del 6, häftad		7:75
37	Europacupen 1960, häftad		7:50
38	Jönköpingsturneringen 1958—59, häftad		5:75
40	J. Westberg: 101 Spelöppningsfällor, häftad		3:—

Rekvisitioner insändas till J. E. Ekelund, Nygatan 66, Örebro, varvid ovannämnda beställningsnummer torde användas. Betalning till Sveriges schackförbunds postgiro 2122, Örebro.

Vid samtidig beställning av böcker till ett värde av minst kronor 100:— erhålles 10 % rabatt.

Ett utmärkt tillfälle för den som vill utbygga sitt schackbibliotek!

SVERIGES SCHACKFÖRBUND

Västergötlands Tryckeri - Skara